

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Předpoklady hipoturismu v Moravskoslezském kraji

Prerequisite for Hippotourism in the Moravian-Silesian Region

Student: Kateřina Bergerová

Vedoucí bakalářské práce: prof. RNDr. Arnošt Wahla, CSc.

Ostrava 2014

Zadání bakalářské práce

Student: **Kateřina Bergerová**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **6501R006 Ekonomika cestovního ruchu**
Téma: **Předpoklady hipoturismu v Moravskoslezském kraji**
Prerequisite for Hippotourism in the Moravian-Silesian Region

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Metodika zpracování a cíl práce
 3. Teoretická východiska hipoturismu
 4. Charakteristika regionu
 5. Charakteristika vybraných objektů
 6. Hipostezky v Moravskoslezském kraji
 7. Výsledky výzkumu
 8. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- ČECH, Jiří. *Malá encyklopedie cestovního ruchu*. Praha: Idea servis, 1998. ISBN 80-85970-19-8.
DROBNÁ, Daniela a Eva Morávková. *Cestovní ruch*. 2. vyd. Praha: Fortuna, 2010. ISBN 978-80-7373-079-6.
SIKULA, Petr. *Moravskoslezský kraj*. Ostrava: Montanex, 2003. ISBN 80-7225-115-5.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **prof. RNDr. Arnošt Wahla, CS.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 09.05.2014

Ing. Petra Horváthová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně přílohy č. 1 a č. 11 vypracovala samostatně. Přílohy č. 2 – 10 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Uherském Hradišti dne 9.5.2014

Bengerová
.....
jméno a příjmení studenta

Poděkování

Ráda bych poděkovala panu prof. RNDr. Arnoštu Wahlovi, CSc. za odborné vedení bakalářské práce a cenné rady, které mi pomohly tuto práci zkompletovat. Také děkuji panu Ing. Rostislavovi Kašovskému, za vstřícnost a pomoc při získání potřebných informací a podkladů. V neposlední řadě děkuji všem respondentům, kteří mi poskytli potřebné informace.

OBSAH

1	ÚVOD	6
2	METODIKA ZPRACOVÁNÍ A CÍL PRÁCE	7
2.1	Metodika zpracování	7
2.2	Cíl práce.....	8
3	TEORETICKÁ VÝCHODISKA HIPOTURISMU	9
3.1	Venkovský cestovní ruch.....	9
3.2	Hipoturismus	10
3.2.1	Formy jezdecké turistiky	10
3.2.2	Orientace a topografie.....	12
3.3	Hipostezky	12
3.3.1	Metodika značení hipostezek.....	12
3.3.2	Kritéria vedení trasy.....	15
3.3.3	Inventář na jezdecké stezce.....	16
3.3.4	Souhlas majitelů pozemků a dalších subjektů	17
3.4	Stanice turistiky na koni	18
3.4.1	Napojení stanice na stezku.....	18
3.4.2	Kategorizace dle Konceptu páteřních jezdeckých tras a stezek	19
3.4.3	Kategorizace dle webového portálu Konske-stezky.cz	20
3.5	Hipoterapie	21
3.6	Doplňující pojmy	22
4	CHARAKTERISTIKA REGIONU	23
4.1	Základní informace.....	23
4.2	Chráněná území	24
4.3	Turistické atraktivity v jednotlivých okresech	24
4.3.1	Okres Bruntál.....	24

4.3.2	Okres Opava	25
4.3.3	Okres Ostrava – město	26
4.3.4	Okres Karviná	26
4.3.5	Okres Nový Jičín	26
4.3.6	Okres Frýdek – Místek	27
4.4	Jízdárny a ranče v Moravskoslezském kraji	27
5	CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH OBJEKTŮ	30
5.1	Jindřichovský dvůr	30
5.2	Stáj Lidka	31
5.3	Ranč Kozlovice	33
5.4	Prosper Horse Ranch Čeladná	35
5.5	Ranč Pohoda	37
5.6	Whizper ranch	39
5.7	Hřebčín Františkův dvůr	40
5.8	JK Merko	42
5.9	Shrnutí a srovnání charakteristiky vybraných jezdeckých objektů	43
6	HIPOSTEZKY V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI	45
6.1	Koncept budování hipostezek v MSK	45
6.2	Problematika konceptu budování hipostezek v MSK	46
6.2.1	Potíže se získáváním souhlasů majitelů pozemků	46
6.2.2	Potíže s necelistvostí navržených hipostezek	46
6.2.3	Příklady nedořešených hipostezek	47
6.3	Financování značení a infrastruktury hipostezek	50
6.4	Výhledy do budoucna	50
7	VÝSLEDKY VÝZKUMU	52
7.1	Úvodní informace k výzkumu	52
7.2	Interpretace získaných dat	52

7.3	Shrnutí výsledků výzkumu a doporučení	61
8	ZÁVĚR	63
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	65
	Knížní zdroje	65
	Ostatní zdroje.....	66
	SEZNAM ZKRATEK	69
	SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A MAP	70
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	Chyba! Zálůžka
	není definována.	
	SEZNAM PŘÍLOH	71

1 ÚVOD

Stará arabská moudrost praví: „Nejkrásnější pohled na svět je z koňského hřbetu.“. Může to znít jako klišé, ale milovníci koní se mnou budou určitě souhlasit. Já sama sice na koni jezdit neumím, ale už odmala pociťuji ke koním jistý obdiv a respekt. V mém blízkém okolí se několik lidí věnuje jezdeckví a měla jsem tak možnost nespočetněkrát poznat, jaká to jsou ušlechtilá a inteligentní zvířata. Můj vztah k tomuto zvířectvu je tedy jedním z důvodů, proč jsem si vybrala k vypracování mé bakalářské práce téma Předpoklady hipoturismu v Moravskoslezském kraji.

Faktem je, že hipoturismus, neboli jezdecký cestovní ruch, nemá v České republice velkou tradici. V posledních pár letech však došlo v této oblasti k relativně velkému rozmachu. Vzniklo několik projektů, jejichž cílem bylo zmapovat, naplánovat a zrealizovat síť hipostezek s potřebnou infrastrukturou. A výsledkem je přibližně 2 795 km vyznačených hipostezek v České republice. Tyto hipostezky jsou evidovány ve Středočeském, Jihočeském, Ústeckém, Pardubickém, Královéhradeckém, Zlínském kraji a na Vysočině.

Dalším důvodem pro výběr tohoto tématu je můj původ z Moravskoslezského kraje. Ráda bych tedy přispěla svou bakalářskou prací k rozvoji jeho turistiky, konkrétně hipoturistiky.

Pravdou taky je, že v hipoturismu vidím určitý potenciál. Jezdecký cestovní ruch lze zařadit do agroturistiky a právě ta se stává čím dál více atraktivnější formou rekreace. Tento druh turistiky je poptáván zejména lidmi z města, kteří si rádi psychicky odpočinou od každodenních starostí a tzv. „utečou do přírody“.

V této bakalářské práci zanalyzuji celkový stav hipoturistiky v Moravskoslezském kraji. Bude zpracován celkový přehled jízdáren a rančů a aktuální stav hipostezek v kraji. Také porovnáím nabídky několika vybraných jezdeckých objektů. Pomocí dotazníkového šetření bude zjištěno, jaká je informovanost a spokojenost veřejnosti s hipoturismem.

Výsledkem bakalářské práce bude tedy celková analýza tohoto odvětví a také zpracované předpoklady pro další vývoj jezdecké turistiky v Moravskoslezském kraji.

2 METODIKA ZPRACOVÁNÍ A CÍL PRÁCE

2.1 Metodika zpracování

Jedním z mých životních cílů je zdárné dokončení bakalářského vysokoškolského studia. Abych tomuto cíli dostála, je potřeba úspěšně zvládnout všechny předepsané zkoušky, **vybrat či vymyslet si téma na bakalářskou práci a zvolit si vedoucího bakalářské práce**. Vybrané téma, které jsem zvolila, zní Předpoklady hipoturismu v Moravskoslezském kraji. Po tomto rozhodnutí následuje zpracování **Zadání práce**, které je prokonzultované s mým vedoucím bakalářské práce, panem prof. RNDr. Arnoštem Wahlou, CSc. Zadání práce je oficiální dokument, který musí být písemně potvrzen vedoucím katedry a děkankou fakulty. Svými podpisy mně schvalují mou bakalářskou práci na určité téma a zpracovanou **základní osnovu práce**. Podoba základní osnovy vypadá následovně:

- Úvod
- Metodika zpracování a cíl práce
- Teoretická východiska hipoturismu
- Charakteristika regionu
- Charakteristika vybraných objektů
- Hipostezky v Moravskoslezském kraji
- Výsledky výzkumu
- Závěr
- Seznam použité literatury
- Seznam zkratk
- Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
- Seznam příloh
- Přílohy

Je-li takto zpracována osnova, je nezbytné stanovení cíle bakalářské práce a navštívení školní, vědecké, městské či krajské knihovny a obeznámení se se všemi informačními zdroji. Je žádoucí i využívání elektronické informační základny – internetu.

Bakalářská práce je vypracovávána postupně dle osnovy. V kapitole **Úvod** je vyjasněn důvod, proč bylo vybrané právě tohle téma a v krátkosti je zde popsán samotný cíl bakalářské práce.

Teoretická východiska hipoturismu obsahují teoretické informace získané zejména z knižních zdrojů.

Kapitola s názvem **Charakteristika regionu** seznamuje čtenáře s Moravskoslezským krajem, zejména s jeho přírodními atraktivitami, které jsou vnímány jako jedním z předpokladů hipoturistiky. V rámci této kapitoly probíhá také šetření, během kterého je zjišťován celkový počet jezdeckých objektů v MSK. Tyto jezdecké objekty jsou následovně rozděleny dle příslušného okresu a jsou u nich vymezeny služby.

Následuje kapitola **Charakteristika vybraných objektů**. Zde bylo vybráno osm jezdeckých objektů, které jsou popsány a na závěr porovnány. Z této kapitoly vyplynulo všeobecné zaměření jezdeckých objektů v kraji a cenová relace služeb.

Pro získání dostatečného množství informací ke kapitole **Hipostezky v Moravskoslezském kraji** je potřeba osobního setkání s panem Ing. Rostislavem Kašovským, členem Vedení Klubu českých turistů a s paní Ing. Hanou Myškovou, projektovou manažerkou Agentury pro regionální rozvoj. V kapitole je řeč o aktuálním stavu hipostezek v kraji, o jejich financování, problémech a o dalším vývoji.

V rámci této bakalářské práce je provedeno také dotazníkové šetření nacházející se v osnově pod názvem **Výsledky výzkumu**. Dotazník je adresován zejména osobám pohybujícím se v oblasti jezdeckví, ale i osobám, které z hipoturistikou nemají, co dočinění. Hlavním cílem je zjistit celkovou spokojenost veřejnosti s tímto odvětvím, a jaké jsou předpoklady pro podporu hipoturismu ze strany veřejnosti.

2.2 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je seznámení čtenáře s aktuálním stavem a úrovní hipoturistiky v Moravskoslezském kraji a zpracování předpokladů pro další vývoj tohoto odvětví. Mezi dílčí cíle patří sestavení přehledu jezdeckých objektů působících v Moravskoslezském kraji. Dále se zaměřím na vybrané jezdecké objekty, které budou důkladně rozebrány hlavně z hlediska nabízených služeb a jejich cen. Nebudou také chybět informace o aktuálním stavu hipostezek v kraji a dotazníkové šetření zaměřující se na názory obyvatel Moravskoslezského kraje. Po přečtení této práce bude mít tedy čtenář celkový přehled o hipoturistice v kraji.

3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA HIPOTURISMU

3.1 Venkovský cestovní ruch

Pásková (2012, s. 309) tvrdí, že, „venkovský cestovní ruch představuje souborné označení pro druh cestovního ruchu s vícedenním pobytem a s rekreačními aktivitami na venkově. Jde například o pěší turistiku, jízdu na kole či na koni, pozorování domácích zvířat a péče o ně, konzumace potravin vyprodukovaných na farmě. Jeho rozvoj souvisí s rozvojem venkova, budováním turistických tras a cyklostezek, s rozvojem farem a alternativního zemědělství. Zahrnuje různé formy šetrného cestovního ruchu, kam můžeme zařadit agroturistiku, ekoagroturistiku a ekoturistiku“. [7]

Venkovská turistika se, díky potřebě zejména městského obyvatelstva „návratu ke kořenům“, stala úspěšným odvětvím. Počátky tohoto trendu je možné zaznamenat v 19. století, kdy se městské obyvatelstvo začalo zajímat o letní pobyty na statcích. Tato forma je známa i v českých zemích. [10] S rychlým rozšiřováním automobilů se návštěvy venkova stávaly obvyklejšími. Úspěch zaznamenal venkovský cestovní ruch zejména v 80. a 90. letech minulého století. [19]

Pásková (2012, s. 14) uvádí, že „mezi formy venkovského cestovního ruchu patří agroturismus, ekoagroturismus a ekoturismus. Agroturistika (přesněji agroturismus) je specifickou formou venkovského cestovního ruchu, která vedle bezprostředního využívání přírody a krajiny venkova je charakteristická přímým vztahem k zemědělským pracím nebo usedlostem se zemědělskou funkcí. Je ideálním typem rodinné dovolené. Umožňuje poskytnout zájemcům pobyt a stravu na venkovských statcích a možnost účastnit se prací souvisejících se zemědělskou výrobou či chovem zvířat (především koní)“.

Ekoagroturistiku definuje Pásková (2012, s. 72) jako turistiku „na ekologicky hospodařících farmách produkujících bio-produkty, které jsou umístěny ve zdravotně příznivém životním prostředí. Ekologická farma nepoužívá při výrobě rostlin a chovu zvířat žádné syntetické chemikálie, hnojiva, hormonální přípravky, umělá barviva či konzervační látky. Podstatným znakem ekoagroturistiky je nejen sejetí turisty s farmářskou rodinou, ale i účast na zemědělských pracích a konzumace produktů jejich ekologického zemědělství.“ [7]

Mourek (2002, s. 263) definuje ekoturistiku jako „cestovní ruch zaměřený na poznávání přírody a orientovaný především na poznávání přírodních rezervací, národních

parků, chráněných krajinných oblastí a dalších přírodních krás tak, aby nebyly cestovním ruchem narušovány“. [6]

Cestovní ruch představuje pro venkov několik výhod. Vede k zachování, obnově a rozvoji venkovského prostoru, kulturních tradic, řemesel i zvyků. Dále stojí za vytvářením nových pracovních příležitostí a tím přispívá k omezování migrace obyvatel venkova do měst. Právě díky cestovnímu ruchu mnohé obce a malá města disponují potřebným rozvojovým kapitálem. Investiční činnost pak napomáhá ke zlepšování ekonomické úrovně obce a k rozvoji infrastruktury. [10]

3.2 Hipoturismus

Pásková (2012, s. 33) tvrdí, že hipoturistika neboli jezdecký cestovní ruch je „*forma cestovního ruchu, jejíž účastníci jsou motivováni vyjížděkami na koních odehrávajících se nejčastěji v rámci pobytu na koňské farmě. Jízda na koni může být však také součástí léčebného cestovního ruchu*“. [7]

Perspektivním subproduktem venkovské turistiky je jezdecký cestovní ruch. Dle rozkvetu značení tzv. jezdeckých nebo také koňských stezek lze říct, že se jedná o bouřlivě rozvíjející se obor. Skutečný rozvoj je však v porovnání s jinými, například s cykloturistikou, malý. Například na Jižní Moravě a Vysočině vznikl i generel značení koňských stezek a byly dokonce vydány propagační materiály obsahující i adresy tzv. koňských stanic. V Česku propaguje síť takto značených řada serverů. Tyto servery však neposkytují kompletní informace. Jedná se spíše o aktivity fanoušků jízdy na koni. Nicméně v **příloze č. 10** je uveden číselník hiposteze (celkem 2 795,2 km) vyznačených dle metodiky KČT v ČR. **Václav Merta z Vernířovic** je považován za jednoho z průkopníků opravdového cestování na koni. Ten v 90. letech organizoval přechody horských hřebenů na koni na trase Jeseníky – Beskydy. [10]

3.2.1 Formy jezdecké turistiky

Základními formami jezdecké turistiky jsou vyjížděky na koni, výlety a túry a také putování na koni. Dále mezi základní formy hipoturismu patří soutěžní druhy jezdeckví konkrétně zápočtové cesty, výkonnostní odznaky a turistické vytrvalostní jízdy. Pomocnou formou jezdecké turistiky je distanční sport, orientační závody a jezdecké hry. Nyní se budeme věnovat jednotlivým formám hipoturismu.

Vyjížd'ky na koni

Vyjížd'ky na koni jsou jádrem celé jezdecké turistiky. Jedná se o ježdění v terénu, trvající 1 – 4 hodiny, při kterém se jezdí ve vzdálenosti 7 – 30 km, a které má svou složku pohybovou, technickou a poznávací. Na vyjížd'ce získávají jezdci větší jistotu v sedle, učí se pravidlům jezdeckví v terénu, a pro většinu jízdařenských koní je to výborná rehabilitace. Pro absolvování vyjížd'ky není potřeba žádná speciální výstroj koně. Může se hodit ohlávka nebo vazák, je-li v plánu přestávka.

Výlety a túry

Výlety a túry na koni trvají zpravidla celý den a konají se v přírodě. Při takovémto výletu se překoná od 30 do 70 km. Oproti vyjížd'ce musí být výstroj a výzbroj koní a jezdců doplněna lékárníčkou, pláštěnkou, stájovou ohlávkou a vazákem.

Putování na koni

Pokud se spojí několik celodenních túr do jednoho celku, hovoříme o putování. To může být organizované hvězdicově nebo řetězově. Řetězové putování je organizačně náročnější, jelikož vyžaduje přivezení potřebného vybavení do cílů jednotlivých etap. Není-li to možné, musí jezdci vzít vybavení s sebou. V takové situaci je potřeba rozhodnout se, zda s sebou vzít nákladního koně či zda naložit náklad/vybavení na koně. U hvězdicového putování takové trable jezdci nemají, protože jsou zcela vázaní na jedno středisko, kde jsou stále i celý tábor, a ze kterého se pořádají túry do okolí. V obou případech se jedná o náročnější formy turistiky.

Zápočtové cesty, výkonnostní odznaky a turistické vytrvalostní jízdy

Měřit si navzájem své síly je lidskou přirozeností. A i když turistika sama o sobě patří k těm druhům činností, kdy jednotlivec nebo skupina většinou soutěží sama se sebou nebo s přírodními podmínkami, vyskytnou se i mezi koňaři-turisty lidé, kteří si chtějí změřit síly mezi sebou. Takové soutěže v jezdecké turistice již aktuální sice nejsou, nicméně v zemi svého vzniku – v USA – prožívají renesanci a mohou tak sloužit jako inspirace budoucí generaci.

Zápočtové cesty jsou organizovány nejméně v tříčlenném kolektivu. Zápočtovou cestu prvního stupně musí dokončit základní tříčlenný kolektiv bez personálních změn. U zápočtových cest nižších stupňů se může skupina měnit podle úseků, do kolika bylo povolenou zápočtovou cestu členit. Podle počtu absolvovaných zápočtových cest jsou turisté zařazováni do třech výkonnostních tříd (III., II. a I. výkonnostní třída). Pro získání

výkonnostního odznaku platily následující podmínky: bronzový znak – 1 000 km, stříbrný znak – 3 000 km a zlatý znak – 5 000 km.

Kilometry na získání odznaku musí být odježděny během organizovaných soutěží nebo jako zápočtové cesty.

Soutěžní jezdecká turistika má mnoho podob. Cílem této soutěže je prověřit fyzickou kondici jezdce i koně při překonávání stanovené vzdálenosti v neznámém terénu. Smyslem je i ověření turistických a orientačních vloh jezdce a schopnosti postarat se v přírodních podmínkách o sebe i o koně. Soutěž turistické vytrvalostní jízdy je zásadně soutěží jednotlivců, ale z bezpečnostních důvodů startují jezdci v 3 – 5 členných skupinách.

Pomocné formy jezdecké turistiky

Do pomocných forem jezdecké turistiky se řadí hlavně distanční sport – koňské maratony, dále pak orientační závody na koni, které však u nás nemají tradici. Také se do nich počítají i jezdecké hry, postavené na bázi westernových soutěží, zvané též gymkhaha.

3.2.2 Orientace a topografie

V hipoturismu je důležité umět se orientovat v terénu, orientovat mapu a orientovat se na mapě. Jezdec musí správně dedukovat o obtížnosti a sjízdnosti terénu pro koně a zvažovat překážky (překážky nepřekonatelné pro koně). Vytyčené hipostezky výrazně usnadňují pohyb i orientaci. [2]

3.3 Hipostezky

Hipostezka je vyznačená trasa, která slouží jezdcům na koních. Je-li to možné, vyhýbá se stezkám pro pěší a cyklostezkám. Na hipostezkách se nachází stanice, kde mohou jezdci s koňmi dostat odpočinku, případně přenocovat. [5]

3.3.1 Metodika značení hipostezek

Značení většiny stezek – tedy i hipostezek má v České republice na starosti Klub českých turistů. Nutno podotknout, že stezku si mohou vyznačit i osoby nespádající pod KČT. V takovémto případě však musí použít většinou vlastní značení, protože KČT disponuje certifikátem pro průmyslový vzor turistického značení. To znamená, že všechny prvky turistického značení KČT podléhají ochraně na území všech států Evropské unie. [34]

Klub českých turistů se řídí dle Metodiky značení stezek. Metodika značení jezdeckých stezek je obdobná jako metodika značení pěších tras. Důvodem je např. to, že se

na hipostezce málokdy cválá a kluše se spíše pro zpestření. Rychlost pohybu jezdce je tedy blízká rychlosti pohybu pěšímu turistovi. Jedná-li se o dálkové pochody, vedou jezdci často své koně na ruce a stávají se z nich pěší. Umísťování značek příliš vysoko se tedy jeví jako zbytečné. Další příčinou neumísťování značky příliš vysoko je sledování cesty jezdci na koni, tak, aby viděli, kam koně pokládají nohy. Jezdci svůj pohled směřují, tak, aby viděli na nejbližších několik metrů, vysoko umístěná značka by tak byla snadno přehlédnutelná.

Při značení jezdeckých stezek KČT dodržuje pravidla týkající se trasování, umístění, rozměrů značek, směrovek a tabulek, barev a čísla trasy, jízdářských okruhů a městských jezdeckých okruhů.

Trasování

Důležité je, aby při vedení hipostezky nevznikal žádný souběh s jinou značenou trasou. V nezbytných případech, neexistuje-li jiná možnost, lze vést jezdeckou trasu v souběhu s jinou trasou. V takovém případě musí být však dodržena podmínka využitelné šířky cesty v celém takovém úseku 2 m. Nejedná-li se o zpevněnou cestu, je potřebné na obou konících úseku umístit upozornění pro jezdce.

Umístění a rozměry značek

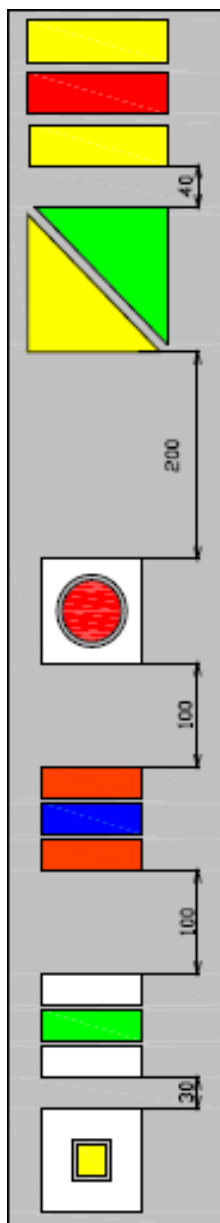
Jak již bylo řečeno, značení hipostezek je podobné jako značení stezek pro pěší. Rozdíl je však ve značce, kdy místo barevného pruhu je ve středu čtverce s velikostí 10 * 10 cm kruh o průměru 6 cm. Pro lepší viditelnost na lepší vzdálenost se používá i značka větších rozměrů, tzv. volavka. Značky se nachází 180 cm nad zemí. Pokud hipostezka vede souběžně s jinou stezkou, je značka umístěna 20 cm pod cykloznačkou a 10 cm nad pěší nebo lyžařskou značkou. Hustota značení a umísťování značek a šipek jezdeckých tras a pěších tras je shodná. [20]

Směrovky a tabulky

Směrovky a tabulky, které se nachází na hipostezkách, jsou textově i barevně totožné se směrovkami tras pěších. Rozdílem je jejich záhlaví, kde je uveden text „Jezdecká stezka KČT“ a v hrotu směrovek je zobrazen kruh, s barvou příslušné stezky. Umístění směrovek a tabulek je stejné jako u pěších tras.

Pořadí informačních prvků různých druhů přesunů

V metodice značení stezek je důležité věnovat se pořadí značek různých druhů přesunů a pořadí tabulek a směrovek různých druhů přesunů. Jelikož i u hipostezek může docházet k souběhu tras s jinými druhy přesunu, je potřeba věnovat se i této problematice.

Pokud dojde v určité části turistické značené trasy k souběhu tras různých druhů přesunů, je nutno značky zaznačit na společném objektu, a to v závazném sledu ve směru shora dolů: sestava značek CZT, mezera 200 mm, sestava značek JZT, mezera 100 mm, sestava značek LZT, mezera 100 mm a sestava značek PZT. Na obrázku č. 3.1 je znázorněn soubor značek různých druhů přesunu. [36]

Ve stejném případě platí určitá pravidla i pro pořadí tabulek a směrovek různých druhů přesunů, přičemž pořadí těchto prvků je následující: tabulka místního názvu (jsou-li na turistickém informačním místě umístěny směrovky více druhů přesunu, použije se tabulka místního názvu pouze jednoho přesunu a to v posloupnosti PZT, LZT, JZT, CZT, VZT), směrovky v pořadí CZT, LZT, JZT, PZT a VZT, popisné tabulky, výstražné tabulky, sponzorské tabulky, tabulky Horské služby a traumatologické tabulky a tabulky s QR kódem (obrázek, který nese informaci pomocí kontrastních čtverců zakódovaných do matice). [35]

Obrázek 3.1 Soubor značek různých druhů přesunu

Zdroj: ČSN 01 8025, Praha: Úřad pro technickou normalizaci metrologii a státní zkušebnictví

Barva a číslo trasy

Páteřní stezky, které jsou hlavní větve, jsou značeny červeně. Regionální neboli větve vedlejší jsou značeny modře. Lokální cesty a okruhy k jezdeckým stanicím najdou jezdci vyznačené pod zelenou či žlutou barvou. Každá nová stezka obdrží od Klubu českých turistů své evidenční číslo, které rozlišuje její barvu. Pod čísla 101 až 299 jsou páteřní stezky

(červené), 301 až 499 se řadí k regionálním stezkám (modré) a k číslům 701 až 899 patří žluté značky. [11] V **příloze č. 9** jsou vyobrazeny obrázky s praktickými ukázkami značení hipostezek.

Jízdářenské okruhy

Jízdářenské okruhy souvisí s komerční jezdeckou turistikou. Bývají značeny barevným symbolem podkovy v bílém čtverci o vnějším rozměru 10 * 10 cm. Tyto okruhy nemají své evidenční číslo a značkaři Klubu českých turistů je značí pouze po dohodě s majitelem příslušné stáje. V **příloze č. 9** je značka jízdářenských okruhů znázorněna.

Městské okruhy

Městské jezdecké okruhy jsou hipostezky, které vedou městem. Pokud nezapadají do značení sítě jezdeckých stezek, přistupuje se k nim jako k místním okruhům a značení je tedy stejné jako u jízdářenských okruhů. Zapadají-li však městské jezdecké okruhy do značení sítě jezdeckých stezek a odsouhlasí-li je příslušná sekce značení Rady značení Klubu českých turistů, mohou být stezky brány jako regionální či místní jezdecké trasy. Budou tedy pak vyznačovány dle příslušných značek. [12]

3.3.2 Kritéria vedení trasy

Andrlová (2006, s. 27) tvrdí, že „výběr trasy je především omezen platnou legislativou. Zásadním kritériem je takové vedení trasy, aby nedocházelo k porušování zákonů upravujících pohyb koní a aby byly respektovány požadavky ochrany životního prostředí“. [13]

Při výběru trasy se bere ohled hlavně na její bezpečnost. Mezi riziková a nevhodná místa pro hipostezku patří:

- frekventované cesty,
- vodní toky většího rázu, které musí jezdci přebrodit,
- obydlené části ve městech a obcích,
- ohrazené pastviny,
- území využívané zemědělci,
- oblasti nepřístupné z hlediska ochrany přírody,
- prolínání s cyklostezkami a pěšími stezkami není vhodné, nepřesahuje-li stezka pro pěší 2 m. [13]

Povrch hipostezek je tak jako pro lidi i pro koně velice důležitý. Typem povrchu lze totiž ovlivnit jejich zdraví a pohodlí. Povrch jezdeckých tras charakterizujeme do tří skupin. Nejlepším podkladem je tráva, mech, měkká lesní cesta či strniště. Je totiž dostatečně pružný a lze na něm bez omezení cválat. Středně dobrým povrchem jsou suché polní a lesní cesty, hluboká půda a mokré úseky. Jedná se o tvrdší nebo hlubší terén, po kterém mohou jezdcí na koních bez problémů klusat, ale cválat mohou jen kratší čas. Špatným podkladem je asfalt, beton, dlažba a močály či brody. Tyto typy povrchu jsou nevhodné pro cval, pro klus jen omezeně a jezdcí musí často vézt koně na ruce, při dlouhotrvajícím vlivu mohou poškodit koňům klouby. [14]

3.3.3 Inventář na jezdecké stezce

Úvaziště

Jedná se o objekt na hipostezce, který je určený ke krátkodobému přivázání koně. Úvaziště se nachází nejčastěji na místě vhodném k odpočinku. Patří zde například přístřešky, lavičky, altánky, tábořiště, místa na koupání, ale také prostor u hradů, pamětihodností a jiných zajímavostí. Slouží jezdcí k uvázání svého koně na nějaký čas. [14] Konkrétně se jedná o jednoduché dřevěné zařízení z masivního vakuově impregnovaného dřeva. [15] Na obrázku 3.2 je vidět, jak takové úvaziště vypadá.

Obrázek 3.2 Úvaziště

Zdroj: Fotografie poskytnutá panem Ing. Rostislavem Kašovským, členem Vedení KČT

Stojany s informačními tabulemi

Informační panely je vhodné instalovat na exponovaných místech hipostezek, například na východišti tras, křížení páteřní trasy s lokálními okruhy, u kulturních a přírodních zajímavostí a u bodů panoramatického vzhledu. Informační tabule by měly

obsahovat mapy i text pravidel chování na stezce. Může být v nich zahrnuta i tematika koní v naučných stezkách. [14]

Další inventář na jezdecké stezce

Součástí hipostezek jsou i ohrady pro koně. Jedná se o univerzální objekt. Jezdci jej mohou využít pro přenocování a odpočinek svých koní a mimo turistickou sezónu mohou ohrady využívat majitelé pro výcvik vlastních koní na stanici.

Dále zde patří různé přístřešky, napajedla, odpočívadla a můstky. Na následujícím obrázku lze vidět fotografii, kde je ukázán typ odpočívadla, který lze na hipostezce vidět.

Obrázek 3.3 Odpočívadlo na hipostezce

Zdroj: Fotografie poskytnutá panem Ing. Rostislavem Kašovským, členem Vedení KČT

3.3.4 Souhlas majitelů pozemků a dalších subjektů

Prvním krokem při realizaci hipostezky je nutné její vyznačení do mapy a to na základě provedeného průzkumu v terénu. Užitečným nástrojem je katastrální mapa, která je rozdělená na jednotlivé parcely s údaji o výměře a způsobu užití, ale hlavně o majiteli. Je nutné zaznamenat si všechny parcely a jejich majitele, přes které stezka povede. Pokud stezka vede po cestě, není potřeba k průchodu souhlas. Ten je zapotřebí v případě, že trasa bude vést např. přes louku nebo pastvinu, kde není cesta uvedena na katastrální mapě. Podmínkou je tedy v tomto případě podpis majitele parcely s doloženým souhlasem o značení. Majitelé parcel jsou osloveni a informováni o významu stezky a výhodách jejího zavedení. Pak jsou tedy požádáni o písemný souhlas se zřízením hipostezky na svém pozemku. Souhlas majitele parcely nemá platnost žádného dokumentu typu věcného břemene nebo smlouvy. Vznikem hipostezky nevyplývá povinnost jezdců využívat výhradně tuto trasu. Vyznačení hipostezky totiž není omezujícím krokem a jezdci mají nadále možnost využívat k pohybu veškerá

území, kde to platná legislativa nezakazuje. Předpokládá se však, že jezdci budou vyznačenou stezku využívat ve vlastním zájmu.

Existence hipostezek má totiž několik důvodů. Jezdci preferují značené stezky před nevyznačeným terénem kvůli jistotě průchodnosti terénu a snazší orientaci. Zavedením hipostezky se předchází škodám způsobenými jezdci, kteří by díky bloudění zvolili jízdu porostem, přes zemědělské kultury nebo pastviny.

Pokud území podléhá některému ze stupňů ochrany, které vyplývá z legislativy týkající se ochrany přírody a krajiny, eventuálně v územích, která podléhají režimu památkové péče, musí být kromě souhlasu majitele pozemku zajištěn i souhlas orgánů ochrany přírody, eventuálně orgánů památkové péče. [13]

3.4 Stanice turistiky na koni

Hipostanice je objekt, jehož služby jsou určeny jak pro jezdce, tak pro koně. Mezi takové služby patří zejména přenocování. Mezi podmínky stanice nepatří, aby se daný objekt zabýval chovem koní. Hipostanici mohou být i penziony či ubytovací zařízení, které jsou schopna zajistit bezpečné přenocování pro koně hostů.

3.4.1 Napojení stanice na stezku

Stanice, které leží přímo na hipostezce, mají lepší možnost nabídnout své služby a mají také jednodušší určování cílové skupiny. Pokud se hipostanice nachází v blízkosti stezky a je napojena spojovací trasou, směřují k ní zejména ubytovaní hosté a existuje tak možnost vzniku malého okruhu vhodného pro krátké vyjížděky. Mezi kritéria, která slouží pro jednodušší napojení stanice na jezdeckou trasu, patří vhodné podmínky přírodního charakteru, dále musí být dodržen směr trasy hipostezky. Záleží také na požadavcích provozovatele stanice a na četnosti stanic v určitém místě. [13]

Důležité je, aby každá stanice byla dobře popsána, aby si pak jezdec mohl pro sebe vybrat takový standart stanice, který právě jemu vyhovuje. V České republice je používán obdobný systém popisu hipostanic. Nebyla však zatím uplatněna žádná oficiální kategorizace. Mezi stanicemi jsou tedy jak luxusní penziony s prostornými boxy pro koně tak místa nabízející možnost stanování a jednoduchou ohradu. V následujícím textu jsou uvedeny dva příklady „kategorizace“ hipostanic.

3.4.2 Kategorizace dle Konceptu páteřních jezdeckých tras a stezek

Kategorizace jezdeckých tras a stezek je stanovena v Konceptu páteřních jezdeckých tras a stezek. **Komerční stanice** se nachází na jezdecké trase a poskytuje jak základní, tak rozšířené komplexní služby pro jezdce i koně. Stanice, které spadají do této kategorie, musí nabízet následující služby:

- ustájení pod venkovním přístřeškem s kapacitou 3 - 4 koní, pastvina s pevnou ohradou,
- krmení – nákup sena, jádra a granulí, dostupnost pitné vody,
- ubytování pro 3 – 4 osoby v penzionu či povolení jezdcům přespát ve stanu,
- dispozice k vykonání základní hygieny a využití toalet,
- kontakt na veterináře, kováře, sedláře, jezdecké potřeby a přepravy s vozíkem a o nejbližším stravovacím zařízení a prodejně potravin.

Dalším typem hipostanic na jezdecké trase jsou **domácí stanice**. Zde naleznou jezdci základní zázemí pro odpočinek. Tyto objekty jsou charakteristické domácím charakterem a fungují spíše v rovině osobních kontaktů. Mezi minimální požadavky této kategorie patří:

- ustájení pod venkovním přístřeškem s minimální kapacitou 2 koní, pastvina s pevnou ohradou, která je oddělená pro 2 koně,
- krmení – nákup sena a jádra, dostupnost pitné vody,
- povolení jezdcům přespát ve stanu,
- dispozice k vykonání základní hygieny a využití toalet,
- informace o nejbližším veterináři, kováři, sedláři, jezdeckých potřebách a o přepravcích s vozíkem a o nejbližším stravovacím zařízení a prodejně potravin.

Dále se na jezdecké trase mohou setkat jezdci se **samoobslužnou stanicí**. Ta poskytuje základní zázemí pro odpočinek jezdce i koně. Ve stanici se nachází:

- pastvina s pevnou ohradou,
- krmení – nákup sena a jádra, dostupnost pitné vody do 2 km,
- informace o nejbližším veterináři, kováři, sedláři, jezdeckých potřebách a o přepravcích s vozíkem,
- povolení jezdcům přenocovat ve stanu,
- k dispozici voda pro základní hygienu,

- kontakt na správce samoobslužné stanice a informace na nejbližší stravovací zařízení a prodejnu potravin.

Některé zdroje uvádí jako typ hipostanice na jezdecké trase také, již zmiňované, **úvaziště**. Podmínkou pro existenci tohoto objektu je pevné úvaziště a informační tabule s kontakty. [16]

3.4.3 Kategorizace dle webového portálu Konske-stezky.cz

Bod na stezce je místo na jezdecké stezce, kde si může jezdec se svým koněm odpočinout a posilnit se. Mezi služby patří:

- úvaziště,
- nákup krmení,
- povolení přenocování „pod širákem“ či pod stanem.

Malá stanice oproti tomu nabízí již základní zázemí k odpočinku pro jezdce i koně. Lze zde využít následující služby:

- úvaziště, pastvinu s elektrickým ohradníkem s minimální kapacitou 2 koní,
- nákup krmení, dostupnost vody do 2 km,
- povolení jezdcům přenocovat pod „širákem“, ve stanu nebo pod přístřeškem,
- k dispozici voda pro základní hygienu a toalety,
- kontakt na veterináře a kováře a informace na nejbližší stravovací zařízení a prodejnu potravin.

Domácí stanice poskytuje poněkud rozšířenější zázemí. A to:

- ohradu s přístřeškem nebo boxy minimálně pro dva koně, pastvinu s pevnou ohradou nebo s elektrickým ohradníkem,
- krmení a dostupnost pitné vody,
- ubytování v chatce, srubu či podobném ubytovacím zařízení s možností využívání kuchyňky s tekoucí vodou,
- k dispozici sociální zařízení,
- informace o možnosti přepravy koní, veterináři a kováři a o nejbližším stravovacím zařízení či prodejně potravin do 2 km.

Pokud jezdec hledá hipostanici s komplexními službami, nabízí se tzv. **Profi stanice**. Zde může využít:

- pastvinu pevnou či kombinovanou, boxy minimálně pro 5 koní nebo ohradu s přístřeškem, venkovní a krytou jízďárnu,
- dostupnost pitné vody, sprchování nebo plavení koní,
- nákupu krmiva,
- nájmu cvičitele pro jezdce a koně, půjčení koní,
- průvodce na hipostezku,
- informací o nejbližším veterináři, kováři, sedláři, jezdeckých potřebách,
- přenocování jezdce v ubytovacím zařízení (hotel, penzion),
- nabídky snídaní a večeří,
- sociální zázemí a teplé vody. [17]

Z těchto příkladů kategorizace hipostanic je zřejmé, že jsou si obě verze velmi podobné. A lze tedy z nich vycházet.

3.5 Hipoterapie

Jak již bylo řečeno, hipoterapie se také zahrnuje do jedné z forem hipoturistiky. Je to komplexní forma terapie pomocí koně ve smyslu biopsychosociální terapie. Hipoterapie má velký význam a vliv u psychiatricky nemocných osob. Může být vedena cíleně pro vyléčení nebo zmírnění následků nemocí pohybového systému. Marková (2006, s. 143) dělí hipoterapii do několika forem:

- *„forma psychoterapie – kůň koriguje psychické a fyzické symptomy duševní choroby,*
- *forma sportovně rekreační – udržení dobré psychické a fyzické kondice,*
- *forma pedagogická – kůň slouží k úpravě chování a sociálních vztahů“.* [3]

Hiporehabilitace je vhodná pro autisty, osoby s vadným držením těla, osoby s potížemi pohybového systému, osoby špatně orientujícími se v prostoru, osoby, které zažily úraz či trauma a pro hyperaktivní děti, či děti s vadou sluchu, řeči nebo očí. [18]

3.6 Doplnující pojmy

V této části budou vysvětleny pojmy, které se v této bakalářské práci ještě objeví, ale nelze je někam s určitostí zařadit.

Parkúr

Parkúr neboli parkúrové skákání představuje pro jezdce s koněm překonání parkúrové trati s překážkami. Micklem (2004, s. 186) definuje parkúrové skákání jako „*vědu i umění. Věda je to v pochopení posunu těžiště a úhlu odrazu i ve schopnosti posoudit délku kroku a místo odrazu. Umění spočívá ve stylu a eleganci a také ve vytvoření partnerství s koněm*“. [4]

Voltiž

Voltiž zahrnuje gymnastická cvičení, která se provádějí na koňském hřbetě. Cvičení upevňují rovnováhu, koordinaci, pohyblivost, švihovost a podpůrnou sílu. Již Římané zahrnovali prvky voltiže do základního jezdeckého výcviku a ve středověké Evropě byla voltiž jedním ze způsobů cvičení pro rytíře. V dnešní době je tento druh jezdecké disciplíny oblíbeným sportem. [9]

Skijoring

Skijoring je zimní sport, který má své kořeny ve Skandinávii. Člověk, který je na lyžích, se nechává táhnout koněm s jezdce. Existují však i verze, kdy osobu tahají psi nebo motorové vozidlo. [21]

4 CHARAKTERISTIKA REGIONU

4.1 Základní informace

Moravskoslezský kraj najdeme v severovýchodní části Moravy a v jižní části Slezska. Na západě sousedí s Olomouckým krajem, na jihu se Zlínským krajem, na jihovýchodě se Slovenskem a na severu s Polskem. Svou rozlohou 5 427 km² se mezi kraji České republiky řadí na šesté místo, počtem obyvatel však patří mezi nejhustěji obydlené kraje u nás. [8]

Administrativně se kraj člení na 6 okresů: Bruntál, Opava, Ostrava - město, Karviná, Nový Jičín, Frýdek - Místek. Je zde 300 obcí a celkem 42 měst se statutem města. Krajským městem je Ostrava, která je zároveň třetím největším městem v České republice. [22]

Na mapě 4.1 lze vidět Moravskoslezský kraj s barevně rozlišenými okresy.

Mapa 4.1 Moravskoslezský kraj

Zdroj: <http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/okresy>

Z pohledu hipoturismu je důležité zaměřit se zejména na přírodní atraktivity. Samotná příroda je totiž jedním z předpokladů provozování hipoturistiky a proto je této oblasti v kapitole Charakteristika regionu věnována podstatná část textu.

4.2 Chráněná území

Moravskoslezský kraj se může pyšnit třemi chráněnými krajinnými oblastmi (dále CHKO). Patří mezi ně CHKO Beskydy, CHKO Poodří a CHKO Jeseníky. **CHKO Beskydy** najdeme v oblasti Moravskoslezských Beskyd, v oblasti Vsetínských vrchů a v moravské části Javorníků na hranici se Slovenskem. V Beskydech si turista může vybrat z široké škály přírodních atraktivit. Nachází se zde horské pralesy, malebné kopečky s pestrými loukami plnými vzácných živočichů a rostlin, ojedinělé povrchové i podzemní pseudokrasové jevy, mokřady, rybníky a množství řek. Celkem CHKO Beskydy zahrnuje, dle statistik, 7 národních přírodních rezervací, 26 přírodních rezervací a 24 přírodních památek. **CHKO Jeseníky** je nejvyšším moravským pohořím nacházejícím se v oblasti Hrubého Jeseníku, Hanušovické a Zlatohorské vrchovině. 80% Jeseníků je tvořeno lesy. Atraktivní jsou zde rašeliniště a louky charakteristické „alpskou“ květenou, které jsou botanicky nejbohatší v zemi. Symbolem této oblasti je Praděd, což je pátá nejvyšší hora v České republice. CHKO Jeseníky má 4 přírodní rezervace, 18 přírodních rezervací a 6 přírodních památek. Poslední chráněnou krajinnou oblastí je **CHKO Poodří**. Jedná se o menší území podél toku řeky Odry a je charakteristické a unikátní ojedinělým zachovalým vodním systémem s každoročním zaplavováním rozsáhlých částí území. Ojedinělostí jsou meandry, slepá ramena, lužní lesy a rybníční soustavy s velkým počtem travních porostů, kde se nachází ohrožené druhy vodní a mokřadní květeny a zvířeny. Také je to útočiště pro desítky vzácných druhů obojživelníků a lze zde dokonce narazit na masožravé rostliny. [1]

4.3 Turistické atraktivity v jednotlivých okresech

V této podkapitole jsou stručně popsány jednotlivé okresy Moravskoslezského kraje. Nutno podotknout, že jsou zmíněny ty atraktivity, které jsou z hlediska hipoturismu využitelné. Patří mezi ně převážně hrady, zámky a přírodní atraktivity.

4.3.1 Okres Bruntál

Okres Bruntál se nachází v severní části Moravskoslezského kraje a je čtvrtým největším okresem v České republice. Okres Bruntál je krajinou s velkým výskytem lesů, které mají pro tuto oblast mimořádný význam. [29]

Mezi turistické atraktivity Bruntálska patří zejména zámky, hrady a zříceniny. Z těch nejznámějších je to zřícenina hradu **Cvilín**, zřícenina **Fürstenwalde**, zřícenina **Rabštejn**, **Fulštejn**, hrad **Sovinec**, zámek **Jindřichov**, zámek **Dívčí Hrad**, zámek **Bruntál** a další.

O přírodní atraktivitu, které jsou z hlediska hipoturismu velice důležité, okres Bruntál nouzi nemá. Rozkládá se zde část, již zmiňované CHKO Jeseníky s největší horou **Praděd**. Lze uvést také přírodní rezervaci **Džungli u Osoblažska**, kde jsou pozůstatky lužního pralesa s velkými starými duby, vrbami a olšemi. [25] Přírodní památku **Lávový proud u Meziny** najdeme u obce Mezina. Je tvořena kamennými varhanami v bývalém lomu, které byly vytvořeny v proudu lávy Venušiny sopky. Další zajímavostí přírodního charakteru je **Mořské oko u Karlovic**. Jedná se o jezírko, které vzniklo částečným zatopením lomu. [26] Nelze opomenout Petrovy kameny na hlavním hřbetu Hrubého Jeseníku, kde je vyhlášena přírodní rezervace. Dále jsou často navštěvovány **Rešovské vodopády u Rýmařova**, které jsou chráněným územím, přírodní památka **Staré hliniště v Krnově**. Za zmínku stojí také **Medvědí Skály** v Jeseníkách, druhá největší hora Moravy **Vysoká Hole**, lom **Svobodné Heřmanice**, přírodní rezervace **Kunov**, **Radim**, také **Anenský vrch** nebo kopec **Slunečná**. [27]

Další důležitou oblastí je mikroregion **Slezská Harta**. Nachází se zde nejmladší přehrada v České republice se stejnojmenným názvem a přírodní památka **Razovské tufity**. Mikroregion **Osoblažsko** nabízí jako své jedno z největších lákadel úzkorozchodnou trať vedoucí z Třemešné do Osoblahy. K navštívení se nabízí také lázně **Karlova Studánka**, **Vrbno pod Pradědem** a jeho okolí a další.

4.3.2 Okres Opava

Okres Opava sousedící s okresem Bruntál, Olomouc, Nový Jičín, Ostrava, Karviná a hraničící také s Polskem, je na rozdíl od okresu Bruntál, převážně zemědělskou oblastí. V rámci České republiky se tento okres vyznačuje jako slabá turistická destinace. [28]

Oblasti okresu Opava dominuje především velké množství zámků a zachovalých vojenských pevností. Lze jmenovat zříceniny **Vikštejn** a **Vildštejn**, zámek **Raduň**, **Hradec nad Moravicí**, **Kravaře**, **Neplachovice**, **Šilheřovice** a další. Z vojenských pevností to je např. **Tvrz Smolkov u Háje ve Slezsku**, **Areál čs. opevnění Hlučín – Darkovičky** nebo **Památník armády ČR a ČS. opevnění Opava-Milostovice**.

Okres Opava není sice příliš vyhledávanou turistickou oblastí, ale několik přírodních atraktivit zde turista najít může. Vyhledávaným místem je např. **Heraltický potok**, přírodní památka, která se vyznačuje meandry. Dále lze navštívit **Otickou sopku**, přírodní rezervaci **Hořina**, **Černý les u Šilheřovic** nebo **Štěpán**. Přírodní zajímavostí je i druhá největší přehrada na severní Moravě, vodní nádrž **Kružberk**. Nelze opomenout **Černý důl u Vítkova**,

což je břidlicový důl. Významnými lokalitami je i přírodní park **Moravice**, národní přírodní rezervace **Kaluža**, přírodní rezervace **Hvozdnice**, **Hořina**, **Hněvošický háj**, přírodní památky **Hůrky**, **Úvalenské louky** a mnoho dalších. [30]

4.3.3 Okres Ostrava – město

Okres Ostrava – město je dle počtu obyvatel i rozlohy třetím největším městem v České republice a největším městem v Moravskoslezském kraji. Tato oblast je charakteristická jako průmyslové město, kde se dříve těžilo uhlí. Ostrava tak patřila k nejhůře postiženým oblastem v rámci České republiky. V současné době však dochází k výraznému zlepšování životního prostředí a ovzduší. [23]

Z památek typu hrady a zámky má na seznamu pouze **Slezskoostravský hrad**.

V okrese se rozprostírá část, již zmiňované, CHKO Poodří. Dále se zde nachází národní přírodní rezervace **Polanská niva**, přírodní rezervace **Polanský les**, **Rezavka** a **Turkov**. Přírodní zajímavostí je **halda Ema**, která je pozůstatkem z hornické činnosti. Halda Ema je zajímavá, jelikož v ní probíhá stále proces hoření a lze pozorovat stoupající páru z děr. Také je z tohoto místa nádherný výhled na celou Ostravu. [24]

4.3.4 Okres Karviná

Karviná se nachází v severovýchodní části Moravskoslezského kraje a je čtvrtým nejmenším okresem v České republice. Stejně jako v Ostravě, tak v Karvině nebylo životní prostředí ideální a to v důsledku těžební činnosti. Ke zlepšení však došlo po útlumu těžkého průmyslu a zavedením nových technologií, jako je např. budování filtračních komínových zařízení. [31]

Turista může navštívit zámek **Fryšták**, **Těrlicko** či **Chotěbuz**, záměčky v Rychvaldu a Petrovicích.

V Karvině se nachází přírodní památky **Meandry Lučiny** a lužní les **Věřňovice**. Oblíbenou turistickou oblastí je vodní nádrž **Těrlicko**, která je obklopená těšínskou pahorkatinou, takže si zde lze užít i malebné výhledy do krajiny. Dalšími přírodními atrakcemi je vodní nádrž **Hrabina** a přírodní rezervace **Skučák**. [32]

4.3.5 Okres Nový Jičín

Okres Nový Jičín patří sice mezi menší okresy České republiky, ale co se týče turistických atrakcí, tak těch má nespočet.

Milovníci hradů a zámků budou v tomto okrese jako v ráji, jelikož zde mohou navštívit velice oblíbenou **Štramberskou trubu**, zámek **Bílovec**, **Kunín**, **Bartošovice**, **Fulnek**, **Bravantice**, **Žerotínský zámek** a hrad **Starý Jičín**.

Nový Jičín má výborné přírodní předpoklady pro rozvoj hipotistiky. Rozprostírá se zde totiž část CHKO Poodří a část CHKO Beskydy. Mezi další turisty oblíbená místa patří přírodní památky **Pikritové mandlovce u Kojetína**, **Na Čermence**, **Polštářové lávy ve Stráníku**, **Travertinová kaskáda**, přírodní rezervace **Královec** a **Rákosina**. Dále je jeskyně **Šipka**, jakožto nejznámější útvar štramberského krasu. Nelze opomenout **Lašskou naučnou stezku**, přírodní rezervace **Suchá Dora**, **Bařiny**, **Koryta** a mnoho dalších.

4.3.6 Okres Frýdek – Místek

Okres Frýdek – Místek lze najít v nejvýchodnější části České republiky a je jedním z nejlesnatějších okresů v České republice. Jakožto oblast pyšnicí se Moravskoslezskými Beskydy a množstvím přírodních a historických památek má výborné předpoklady pro cestovní ruch. [32]

Mezi oblíbené turistické atraktivity patří hrad **Hukvaldy**, **Větrný mlýn v Dolním Sklenově**, zámek **Hnojník**, **Stará Ves nad Odřejnicí**, **Mánesův pomník**, **kostel sv. Bedřicha v Bílé**, **památník Partizánského hnutí** a mnoho dalších zajímavostí.

Do okresu zasahuje z velké části CHKO Beskydy. Dále může turisty nalákat na přírodní rezervace **Bukovec u Jablunkova**, **Rybníky**, **Čantoria**, **Čerňavina** a mnoho dalších. Vodní nádrže **Šance**, **Morávka**, **Žermanice**, **Kašice** a **Olešná** patří rozhodně také mezi přírodní atraktivity tohoto okresu. Dále je hojně navštěvována **Lysá Hora**, horský masív **Ondřejník**, **Skalka na Ondřejníku**, vrchol **Kněhyně** a mnoho dalších zajímavých míst

4.4 Jízdárny a ranče v Moravskoslezském kraji

V rámci této podkapitoly proběhlo šetření, kdy byl zjišťován přibližný počet jízdáren a rančů nacházejících se v Moravskoslezském kraji a jejich zaměření. U všech nalezených existujících jezdeckých objektů byly jednotlivě zjištěny nabízené služby z oblasti jezdeckví. Informace o těchto objektech byly získávány prostřednictvím jejich vlastních webových stránek, pomocí publikace *Hipostezky* v Moravskoslezském kraji, oficiálních stránek Moravskoslezského regionu, dále pomocí portálu *firmy.cz*, *equichannel.cz*, *najisto.centrum.cz* a v neposlední řadě písemným kontaktem s některými ranči a jízdárnami.

V **příloze č. 1** v tabulce č. 1 je uveden **celkový počet jízdáren** a u jednotlivých služeb počty rančů. Tabulky č. 2 – 7 jsou rozděleny dle okresů a jsou zde uvedeny **informace o nabízených službách jednotlivých jezdeckých objektů**. Do nabízených služeb objektů bylo v rámci šetření zahrnuto prodej koní, pořádání jezdeckých soutěží, hipoturistika, hipoterapie, hipostanice. Nutno podotknout u služeb hipostanice, že se jedná pouze o plánované hipostanice v rámci projektu Hipostanice v Moravskoslezském kraji. Více informací o projektu lze najít ve stejnojmenné kapitole č. 7.

Celkový přehled jezdeckých objektů v MSK

Z šetření vyplynulo, že se v Moravskoslezském kraji nachází přibližně **sto dvacet jedna rančů a jízdáren**. Prodejem koní se zabývá dvacet osm z nich. Dvacet jedna objektů pořádá jezdecké závody či dostihy. Služby v oblasti hipoturistiky nabízí celkem sto pět rančů a hipoterapii se jich věnuje dvacet jedna. Celkem plánovaných oficiálních hipostanic je v rámci kraje padesát pět. Tyto informace lze vyčíst z **tabulky č. 1 v příloze č. 1**.

Přehled jezdeckých objektů v jednotlivých okresech

Nejvíce rančů a jízdáren v Moravskoslezském kraji se nachází v okrese **Frýdek Místek**. Celkem je jich zde třicet tři. Z toho jich dvacet osm poskytuje služby hipoturistiky. Šest objektů prodává koně a pořádá jezdecké dostihy. Hipoterapii nabízí pouhé tři ranče. Plánovaných hipostanic v okrese je devět. Nabízené služby jednotlivých rančů ve Frýdku Místku lze najít v **příloze č. 1 v tabulce č. 2**.

Na další příčce s největším počtem jezdeckých objektů se umístil okres **Bruntál**. Lze tady navštívit celkem dvacet devět jízdáren a rančů. Je logické, že právě okres Bruntál a Frýdek Místek mají v rámci MSK nejvíce objektů, jelikož jsou největšími okresy v kraji a každý disponuje nějakou chráněnou krajinnou oblastí. V Bruntále se prodejem koní zabývá šest rančů a pořádáním dostihů a různých jezdeckých soutěží pouze tři. Hipoturistice se kromě dvou výjimek věnují všechny objekty. Služba hipoterapie je v rámci okresu nabízena pouze u třech zařízení. Hipostanic je naplánováno celkem sedmnáct. Služby jednotlivých jezdeckých objektů pro okres Bruntál se nachází v **příloze č. 1 v tabulce č. 3**.

S třetím největším počtem jízdáren se může chlubit třetí největší okres v Moravskoslezském kraji, **Opava**. Nachází se jich zde dohromady dvacet pět. Tři z nich se zabývají prodejem koní a čtyři ranče pořádají jezdecké soutěže. Celkem dvacet jedna jezdeckých zařízení nabízí služby v oblasti hipoturistiky a sedm v oblasti hipoterapie. Kraj

v okrese Opava předběžně domluvil patnáct hipostanic. Informace o nabízených službách jednotlivých rančů a jízdáren jsou uvedeny v **příloze č. 1 v tabulce č. 4**.

Nový Jičín disponuje celkem devatenácti jezdeckými objekty. Z nichž čtyři pořádají jezdecké dostihy a osm jich prodává koně. Turista může využít služeb hipotistiky u šestnácti rančů a jízdáren a služeb hipoterapie čtyři. V rámci projektu je zde naplánováno osm hipostanic. Informace o službách dílčích objektů okresu Nový Jičín jsou v **příloze č. 1 tabulce č. 5**.

Okres **Karviná** disponuje pouze osmi ranči a jízdárnami. Čtyři z nich se zaměřují na prodej koní a jen jeden na pořádání jezdeckých soutěží. V šesti objektech nabízí služby hipotistiky a ve třech provozují hipoterapii. V plánu jsou čtyři hipostanice. Nabízené služby jednotlivých zařízení se nachází v **příloze č. 1 v tabulce č. 6**.

S nejmenším počtem jezdeckých objektů se umístil okres **Ostrava**. Není žádným překvapením, že právě okres Ostrava a Karviná mají nejmenší počet jezdeckých zařízení. Tyto okresy mají totiž nejmenší přírodní předpoklady pro hipotistiku v rámci Moravskoslezského kraje. V Ostravě se nachází tedy sedm rančů a jízdáren a všechny provozují hipotistiku. Prodejem koní se zabývá jeden objekt a tři pořádáním dostihů. Celkem dvě zařízení nabízí hipoterapii. Kraj zde plánuje dvě hipostanice. V **příloze č. 1 v tabulce č. 7** lze najít vypsání služeb všech jízdáren v tomto okrese.

5 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH OBJEKTŮ

Na základě seznamu rančů a jízdáren v Moravskoslezském kraji, které lze najít v příloze č. 1, bylo vybráno **osm jezdeckých objektů**, které budou podrobněji rozebrány. Při výběru byl brán ohled na to, aby zde měl každý okres svého zástupce. Jelikož okresy Frýdek-Místek, Opava a Bruntál mají podstatně větší podíl na celkovém množství jezdeckých objektů v Moravskoslezském kraji, byly z těchto okresů vybrány zástupci dva.

Charakteristika jednotlivých objektů zahrnuje základní informace, mezi které patří název firmy, sídlo, právní forma, datum vzniku, IČO, základní kapitál, seznam zúčastněných osob, předmět činnosti, klasifikace ekonomických činností, institucionální sektor a počet zaměstnanců. Po této části bude následovat specifikace jízdárny či ranče. Dále bude vyobrazen výčet všech nabízených služeb a v přílohách budou přiložené jejich ceníky. Následuje představení areálu jezdeckého objektu a informace o koních, které tam lze najít. Charakteristika bude pokračovat informacemi o budoucích plánech a různých zajímavostech. Všechny informace jsou převzaty z webových stránek jednotlivých jezdeckých objektů, webových stránek Českého statistického úřadu nebo byly získány na základě osobního kontaktu.

5.1 Jindřichovský dvůr

Základní informace

Obchodní firma **Jindřichovský dvůr, o.s.** se sídlem na adrese: **Jindřichov 51, 793 83, Jindřichov** nacházející se v okrese Bruntál. Webové stránky této společnosti jsou **www.jdvur.cz**. Právní forma je **sdržení** s datem vzniku **18. 1. 2012**. IČO je **22756868**. Základní kapitál činil 0,- Kč. Předmětem podnikání jsou činnosti ostatních organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů. Z hlediska institucionálního sektoru se jedná o neziskovou instituci sloužící domácnostem.

Specifikace

Jindřichovský dvůr je sdružení, které se snaží o vývoj jezdeckví a vytvoření vhodné atmosféry pro děti a mládež, která zde tráví svůj volný čas. Zaměřuje se zejména na agroturistiku, jezdeckví a hipoterapii.

Nabízené služby

Služby, které Jindřichovský dvůr nabízí, se dají rozdělit do sedmi kategorií: služby pro myslivost, tábory, miniskolička pro děti na pony, celodenní vyjížďky, víkendové pobyty a ustájení koní.

Co se týká služeb pro myslivost, tak sdružení je výrobcem mysliveckých zařízení jako jsou kazatelny, posedy a samokrmítka. Tábory jsou organizovány pro dospělé a všechny věkové kategorie. Novinkou je miniskolička pro děti od 3 do 10 let. Nabízeny jsou i víkendové pobyty a celodenní vyjížďky pro mírně pokročilé jezdce i pro úplné začátečníky. Nechybí ustájení koní, ježdění na jízdárně pod dohledem trenéra a vyjížďky kočárem. Jezdec zde může využít i ubytování v rodinném domě.

V příloze č. 2 v tabulce č. 1 je vyobrazen ceník jednotlivých služeb.

Areál

V areálu lze najít velké oplocené výběhy a prostorné boxy s napáječkami. Je zde možnost využít ubytování v rodinném domku.

Koně

Nebyly poskytnuty informace ohledně koní.

Zajímavosti a výhledy do budoucna

Do budoucna chce sdružení dále rozvíjet spolupráci s občany polského příhraničního regionu.

5.2 Stáj Lidka

Základní informace

Obchodní firmou je **Lýdie Kováčová**. Firma nese svůj název podle stejnojmenné podnikatelky. Sídlo firmy se nachází na adrese: **Heřmanovice 3, 79374, Heřmanovice** v okrese Bruntál. Webové stránky jsou **www.stajlidka.cz**. Právní forma objektu je **zemědělský podnikatel – fyzická osoba nezapsaná v obchodním rejstříku** s datem vzniku **1. 11. 2006**. IČO firmy je **73365114**. Předmětem činnosti je chov koní a jiných koňovitých, živočišná výroba, ostatní zábavní a rekreační činnosti, podpůrné činnosti pro zemědělství a posklizňové činnosti, chov zvířat a vzájemný chov, velkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidel, podpůrné činnosti pro zemědělství a posklizňové činnosti, chov zvířat pro zájmový chod, ubytování, ostatní vzdělávání, pronájem a leasing ostatních výrobků

pro osobní potřebu a převážně pro domácnost, podpůrné činnosti pro scénická umění, ostatní sportovní činnosti a výroba, obchod a služby, které nejsou uvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Z hlediska institucionálního sektoru je tento subjekt veden jako ostatní osoby samostatně výdělečně činné. Počet zaměstnanců je nula.

Specifikace

Koňská stáj Lidka se nachází v malebném prostředí jesenických hor mezi Vrbnem pod Pradědem a Zlatými Horami. Stáj je zaměřena zejména na služby v oblasti hipoturismu.

Nabízené služby

Tento subjekt poskytuje vyjížďky na koních, které jsou vhodné i pro začátečníky. Jezdci si mohou vybrat mezi anglickým a westernovým sedlem. Dalším lákadlem jsou vyjížďky kočárem nebo vodění dětí. Pro nezkušené jezdce je nabízena zkušební jízda, kdy dostane jezdec instrukce, jak koně ovládat v terénu. Lze využít i výcviku na lonži a na jízdárně.

Zajímavou službou jsou vícedenní výlety na koních. Ty jsou různě obtížné. Mezi nejnáročnější trasy patří výlet do Kunčic, kdy jezdci jedou na koni 50 km tam, pak je den pauza a následuje jízda 50 km zpátky na stáj. Je zde možnost využít také vícedenních hvězdicových výletů. Na celodenní výlety je možnost jet po domluvě víceméně kamkoliv, např. na Jindřichov, do Drakova či na Rejvív.

Další službou je ubytování s koněm. Dá se říct, že se jedná o neoficiální hipostanici. Ubytování pro osobu je zajištěno v místním hotelu za výhodné ceny a ubytování pro koně v samotné stáji.

Služby jsou nabízeny celoročně. Výjimkou jsou vyjížďky kočárem, ty v zimě klient využít nemůže. **Ceník služeb je vyobrazen v příloze č. 2 v tabulce č. 2.**

Areál

Areál stáje Lidka není nijak velký. Dle informací samotné majitelky objektu bylo zjištěno, že se zde nachází jen dva přístřešky, kam se koně mohou schovat. Jízdárnu zde nikdo nenajde, jezdí se pouze do terénu. Areál disponuje chatkou – sedlovnou a místem na skladování krmení.

Koně

Klienti si mohou vybrat celkem ze sedmi koní. Služebně nejstarším koněm je chladnokrevný kůň Judžin. V březí je klisna Zorka rasy fjordhucul. Na vození malých dětí je nejvhodnější ponny Dino. Dalším koněm na této stáji je klisna Barizma, polský kůň. Pro začátečníky je velice vhodná kobyla, teplokrevný kůň, které nikdo neřekne jinak než Réva. Vynikajícím parťákem na dlouhé výlety je hucul Honza. Také je zde ustájen český teplokrevník Corfan.

Zajímavosti a výhledy do budoucna

Do budoucna se chce majitelka stáje začít věnovat chovu plemene Quarter Horse a pořídit krmelce na balíky sena a další úvaziště. Dále plánuje nové jezdecké trasy, např. celodenní vyjížďku na rozhlednu Biskupskou horu.

Zákazníci pocházejí nejčastěji z Moravskoslezského kraje, zejména z Opavy, Ostravy a okolí. Občas zde zavítají klienti z Brna a Prahy. Stáj Lidka měla hosty i z Německa či Spojených států amerických.

5.3 Ranč Kozlovice

Základní údaje

Obchodním názvem je **Paint Horse, s.r.o.** se sídlem na adrese: **1. máje 438, Staré město, 73961, Třinec**, samotný ranč však leží v obci Kozlovice. Webové stránky tohoto subjektu jsou **www.painthorse.cz**. Firma je z pohledu právní formy vedena jako **společnost s ručeným omezením**. Datum vzniku je **19. 5. 1994**. IČO firmy je **60775149**. Základní kapitál činil 100 000,- Kč. Jednatel společnosti je **Ing. Klára Šalková**, která je zároveň vedena jako společník mající 100 % obchodní podíl. Předmětem činnosti je chov zvířat pro zájmový chov, ostatní zábavní a rekreační činnosti, chov ostatních zvířat, výroba, obchod a služeb neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, živočišná prevence, chov koní a jiných koňovitých a podpůrné činnosti pro živočišnou výrobu. Z pohledu institucionálního sektoru se jedná o nefinanční podnik soukromý národní. Počet zaměstnanců je šest až devět.

Specifikace

Společnost se již od svého počátku věnuje jezdeckví a zaměřuje se na chov koní plemene Quarter Horse a Paint Horse. Během své existence tento ranč úspěšně organizoval národní a mezinárodní závody (Ride & Slide 2005, Mistroství ČR dospělých ve westernovém ježdění, Středoevropský pohár, atd.), dále se podílel na pořádání tří ročníků Paint Horse

Show, dvou ročníků Appaloosa Horse Club a také na organizaci úspěšné show Montyho Robertse. Návštěvníkům jsou nabízeny služby v oblasti hipoturistiky, přeprava a výcvik koní, poradenské služby v chovu koní, pomoc při registraci koní a při připouštění hřebci plemen AQH a APH.

Nabízené služby

Tým ranče v Kozlovicích nabízí trénink reiningu i dalších westernových disciplín, trénink dvouletých a starších koní, pořádá odborné kurzy, školení a akce pro firmy. Také se zabývá tréninkem a vedením mládeže a amatérských jezdců.

Specializuje se na chov amerických westernových koní plemene Quarter Horse a Paint Horse a na jejich prodej. Zajišťuje také připouštění hřebci těchto plemen. Svým zákazníkům pomohou při registraci a přepisu koní AQHA a APA.

Pro zájemce zajistí přepravu koní a to po celé Evropě. Připraví jezdce na získání jezdecké licence ČFJ a WRC. Společnost zajišťuje prodej jezdeckých potřeb a krmiva. Zabývá se také reklamní činností a marketingem a v neposlední řadě organizace a pořádáním reiningových a westernových závodů.

Ceník služeb je uveden v příloze č. 2 v tabulce č. 3.

Areál

Ranč Kozlovice disponuje 6 ha výběhů pro koně. Dále vlastní tři stáje s kapacitou 26, 19 a 20 boxů. Boxy mají rozměry 4,5 * 3 m. Dále se zde nachází dvě hřibárny o kapacitě 10 zvířat pro každou z nich se samostatnými výběhy. Nechybí krytá jízďárna o rozměrech 30 * 60 m, která je vhodná pro sportovní účely i rekreační využití. V neposlední řadě jsou zde vynikající možnosti vyjížděk po okolí.

Koně

Jak již bylo řečeno, společnost se zaměřuje na chov a trénink plemene Quarter Horse a Paint Horse. Zakládají si na kvalitních chovných a ve sportu prověřených klisnách připouštěnými hřebci ze špičkových linií.

Na ranči jsou celkem čtyři hřebci, kteří jsou vhodní k připouštění. Chovných klisen mají celkem osm a sportovních koní dvacet osm a šestnáct koní v kategorii dorost. Pár koní nabízí také k prodeji a v současné době se narodila i hřibátka.

Zajímavosti a výhledy do budoucna

Zákazníci přijíždějí z různých koutů České republiky, ale i ze zahraničí. Letos tento ranč rád postavil menší jízďárnu a plánuje tábory pro děti.

5.4 Prosper Horse Ranch Čeladná

Základní údaje

Areál Prosper Horse Ranch Čeladná má pod záštitou společnost **PROSPER TRADING, a.s.** Sídlo této společnosti je na adrese: **Umělecká 350/1, Moravská Ostrava, 70200, Ostrava**. Samotný areál se však nachází v obci Čeladná v Moravskoslezských Beskydech. Jedná se o **akciovou společnost**, která vznikla **1. 1. 1995** se základním kapitálem 450 milionů korun českých. **IČO** podniku je **47677791**. Webové stránky společnosti jsou **www.prosper-trading.cz**. Předmětem činnosti je provozování cestovní kanceláře, směnářská činnost, chov domácích a zoologických zvířat, pronájem a půjčování věcí movitých, pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí včetně lektorské činnosti, pořádání kulturních produkcí, zábav a provozování zařízení sloužících k zábavě, organizování sportovních soutěží, provozování čerpacích stanic s palivy a mazivy, služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy u fyzických a právnických osob, technické činnosti v dopravě, hostinská činnost, poskytování telekomunikačních služeb, činnost účetních poradců, vedení účetnictví, poradenství a konzultace v oblasti výpočetní techniky, ubytovací služby, reklamní činnost, zemědělská výroba, pronájem movitostí a nemovitostí včetně služeb, investorská a inženýrská činnost kromě činností uvedených v přílohách zákona číslo 455/1991 Sb., činnost organizačních a ekonomických poradců, zprostředkování obchodu a koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej. Z pohledu institucionálního sektoru se jedná o nefinanční podnik soukromý národní. Společnost zaměstnává 25 – 49 zaměstnanců.

Specifikace

Společnost Prosper Trading, a.s. provozuje Hotel Palác Elektra v Ostravě, sportovně – rekreační areál Prosper Golf Hotel Čeladná a sousedící areál Prosper Horse Ranch Čeladná, kterému teď bude věnována veškerá plná pozornost. Stáj je zaměřená na rekreační ježdění ve westernovém stylu a také se zabývá výcvikem a chovem koní.

Nabízené služby

Prosper Horse Ranch Čeladná nabízí následující služby: hodiny jezdeckví pro začátečníky i pokročilé ve westernovém stylu pod vedením trenérů, vození dětí a ustájení

soukromých koní. Dále mohou klienti využít jezdecké stezky kolem golfového hřiště, solária pro koně, možnosti praní a vysušení koňských dek a deček. K pronájmu jsou nabízeny ozvučené kryté haly a klubovna.

Společnost je také pořadateli firemních a soukromých akcí, kdy nabízí jezdecké show, návštěvu zajímavého hosta ze světa koní, a další programy dle přání zákazníka. Klienti se zde mohou občerstvit v restaurace nacházející se přímo v areálu.

Ceník služeb je uveden v příloze č. 2 v tabulce č. 4.

Areál

Na následujícím obrázku je znázorněn areál ranče. Nachází se zde příjezdová cesta na automatické zavírání, parkoviště, recepce a hlavní vstup do areálu, vestibul a zázemí, kde se mohou klienti převléknout v šatnách se skříňkami a využít sprchových koutů a sociálního zázemí. Součástí areálu je také klubovna s výhledem do velké kryté haly, kde probíhají tréninky. Je vybavena audiovizuální technikou, má kapacitu až 50 osob a je tedy vhodná pro pořádání školení a jiných akcí. Nechybí samozřejmě stáje, jejichž celková kapacita je 50 boxů. Boxy pro velké koně jsou o rozměrech 3,5 * 3,5 m, pro menší koně a poníky jsou boxy velké 3 * 3 m. Základním vybavením každého boxu je automatická napáječka a výklopný žlab, jako stelivo je používána sláma a piliny. Ve stáji se nachází také solárium pro koně a sprchový kout s teplou a studenou vodou. Dále lze v areále najít seník, malou krytou halu o rozměrech 24 * 10 m s tribunou pro diváky. Nachází se zde také velká hala měřící 30 * 60 m, která je vhodná pro pořádání jezdeckých kurzů, seminářů a jezdeckých závodů. Venkovní kolbiště velké 30 * 50 m, rozloha venkovních výběhů je 7 500 m². Jezdecká stezka vede kolem golfového hřiště a končí na paloučku, kde si koně mohou zaběhat.

Obrázek 5.1 Prosper Horse Ranch Čeladná

Zdroj: <http://www.prosper-ranch.cz/o-nas/areal.html>

Koně

Na ranči nabízí jízdy na koních těchto plemen: Quarter Horse, Paint Horse, Appallosa, Český teplokrevník, Hafling a Frijský kůň.

Zajímavosti a výhledy do budoucna

Konají se zde i závody pořádané samotným rančem, naposledy proběhla akce Čeladná Cup 2014.

5.5 Ranč Pohoda

Základní údaje

Obchodní název ranče Pohoda je **Eva Nohelová**, která je zároveň majitelkou objektu. Sídlo je na adrese **Kostelecká 27, 73543, Albrechtice** v okrese Karviná. Datum vzniku ranče je **20. 12. 1999**, IČO je **68305087**. Webové stránky ranče klienti najdou na **www.rancpohoda.cz**. Z hlediska právní normy se jedná o **zemědělského podnikatele - fyzickou osobu nezapsanou v obchodním rejstříku**. Ekonomické činnosti jsou klasifikovány na pěstování plodin jiných než trvalých, živočišnou výrobu, chov ostatních zvířat, podpůrné činnosti pro zemědělství a posklizňové činnosti, zprostředkování specializovaného obchodu a velkoobchod v zastoupení s ostatními výrobky a na pronájem a leasing výrobků pro osobní potřebu převážně pro domácnost. Ze stránky institucionálního sektoru se jedná o ostatní osoby samostatně výdělečně činné. Ranč je bez zaměstnanců.

Specifikace

Jedná se o rodinný ranč, kde mohou klienti využít vyjížděk a poznat tak okolí Albrechtic a Těrlické přehrady. Na ranči se nachází také jezdecký oddíl, jsou pořádány tábory pro děti s koňmi a prázdninové pobyty pro dospělé. Tento objekt poskytuje i služby jako hipostanice.

Nabízené služby

Zákazníkům jsou nabízeny vyjížděky do okolí. Je však potřeba, si na začátku ujasnit, na jaké úrovni se jezdec v jízdě na koni nachází. Lze si vybrat z krokové vyjížděky, jízdy na jízdárně/louce, lonžování, vodění dětí či skokových hodin.

Osoby ve věku 10 – 20 let si mohou vybrat z pěti turnusů prázdninového pobytu u koní. Dospělým osobám, ve věku 18 let a výše, jsou nabízeny víkendové pobyty pro dospělé.

Ranč Pohoda pořádá dvakrát až třikrát do roka akci Putování s koňmi. Také je zde možnost ustájení svého koně a to v přístřešku s výběhem nebo v boxu.

Na ranči působí občanské sdružení JK Hipo Pohoda, které vzniklo, aby se uživatelé ranče mohli účastnit závodů a kvůli organizaci jezdeckých táborů a existenci jezdeckého oddílu.

Ranč nabízí i služby jako hipostanice. To znamená, že jezdec zde může nechat přespat svého koně na jednu až čtrnáct nocí. Koňům je k dispozici venkovní ustájení na pastvině, kde se koně mohou schovat pod přístřešek.

Ceník jednotlivých služeb je vypsán v příloze č. 2 v tabulce č. 5.

Areál

Areál ranče Pohoda se nachází na úpatí kopce a je obklopen lesem a pastvinami. Pastviny o rozloze přibližně osmi hektarů jsou většinou odděleny elektrickými ohradníky. Koně jsou ustájeni v boxech nebo na volném stání s přístupem na pastvinu. Dále se zde nachází také jízďárna.

Koně

Na ranči je ustájených devět koní. Na webových stránkách ranče si mohou klienti přečíst o každém koni, jakou má povahu a pro koho a na co je nejvhodnější. Mezi koně, které lze na ranči najít patří Atys – kříženec araba a amerického klusáka, Blesk, Everest, Flér La Famosa, Pedro, Tiara, Wendy – čeští teplokrevníci a Gamdža – polský kůň.

Zajímavosti a výhledy do budoucna

Zajímavou službou tohoto ranče je hlídání pejsků všech velikostí. Ti jsou ubytováni v kotcích s výběhem.

V letošním roce plánuje majitelka ranče výstavbu dvou chatek na ubytování a nové jízďárny o rozměrech 20 * 60 m. Další rok je v programu přikoupení čtyř chatek a výstavba klubovny.

Co se týká klientely, tak ta přijíždí většinou z Havířova, Karviné, Orlové a Ostravy. Občas na ranč zavítají i cizinci, v současné době využívají služeb ranče Slováci a Vietnamci.

5.6 Whizper ranch

Základní údaje

Obchodní název ranče je **Whizper ranch o.s.** a sídlí na adrese **Na Rybníkách, Suchdol nad Odrou, 74201** v okrese Nový Jičín. Jedná se o sdružení, které vzniklo **10. 7. 2007**. IČO je **22663631** a na webových stránkách lze ranč najít na adrese **www.whizperranch.cz**. Předmětem činnosti je sportovní podnikání. Ekonomické činnosti jsou klasifikovány jako ostatní zábavní a rekreační činnosti a sportovní činnosti. Z pohledu institucionálního sektoru se jedná o neziskovou instituci sloužící domácnostem.

Specifikace

Ranč se specializuje na chov, výcvik a import koní plemene Quarter Horse a Paint Horse. Pracovníci ranče jsou buď zkušenými jezdci, trenéry nebo špičkovými ošetřovateli. Sdružení také pořádá různé semináře.

Nabízené služby

Whizper ranch nabízí trénink a přípravu koní na westernové disciplíny a trénink dvouletých a starších koní. Jezdci si zde mohou nechat také ustájit svého koně. Lze využít výcvik začátečníků ve všech věkových kategoriích. V nabídce nechybí vyjížděky do přírody a možnost ubytování osob v areálu ranče.

V případě zájmu si zákazník může domluvit přípuštění hřebci plemene Paint Horse a Quarter Horse. Sdružení pořádá školení a odborné kurzy.

V **příloze č. 2 v tabulce č. 6** se nachází tabulka s **ceníkem** jednotlivých služeb.

Areál

Koně jsou ustájeny ve stájích s pevnými boxy s vyhřívanou napáječkou a žlabem. Ranč disponuje výběhy o rozloze zhruba 10 ha, ty jsou jednotlivě oddělené elektrickým nebo pevným dřevěným ohradníkem. V areálu se dále nachází venkovní kruhovka, krytá jezdecká hala o rozměrech 40 * 20 m, mycí box pro koně, uzamykatelná sedlovna, vytápěná šatna a sprchový kout se sociálním zařízením pro klienty. Na ranči se nachází také ubytovací zařízení.

Koně

Ranč má osm vlastních koní, zejména plemen Paint Horse a Quarter Horse, sedm ustájených koní a čtyři koně, které se vrací do ranče na výcvik.

Zajímavosti a výhledy do budoucna

Whizper Ranch neplánuje do budoucna žádné velké investiční záměry. Jejich plány se týkají spíše sportovních a plemenářských výsledků. Cílem jsou dobré sportovní výsledky jejich koní a jezdců jak na tuzemských závodech, tak především na zahraničních šampionátech a jezdeckých show.

Ranč by také rád založil vlastní chov a novou linii kvalitních koní, to je ale cíl spíše dlouhodobějšího charakteru.

Na ranči jsou zaměstnáni čtyři zaměstnanci, dvě ošetřovatelky koní a dva jezdci.

5.7 Hřebčín Františkův dvůr

Základní údaje

Jedná se o **společnost s ručením omezeným**, jejíž oficiální obchodní název zní **Františkův dvůr s.r.o.** Sídlo společnosti je na adrese **Vítkov – Klokočov 58, 747 47** a webové stránky lze najít na adrese **www.frantiskuvdvor.cz**. Hřebčín vznikl **26. 1. 1999** se základním kapitálem 100 000,- Kč. **IČO** společnosti je **25829530** a společníky jsou Karel Brendl a Roman Mališka. Předmětem podnikání hřebčína je koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, organizování a pořádání sportovních, společenských a kulturních akcí, zprostředkování služeb a ubytovací služby. Z hlediska institucionálního sektoru se jedná o nefinanční podnik soukromý národní. Společnost má jednoho až pět zaměstnanců.

Specifikace

Hřebčín Františkův Dvůr se již více než 50 let snaží o zachování koňského plemene Slezský norik. Nachází se v oblasti Odérských vrchů a klienti zde najdou odpočinek, ubytování, restauraci a bohatý výběr sportovního využití. Obecně se společnost zaměřuje na služby v oblasti agroturistiky, sportovního vyžití, ubytování, stravování a je zde také ekologická farma.

Nabízené služby

Z oblasti jezdeckví jsou nabízeny vyjížďky do terénu na koních plemene Slezský norik, na jehož chov se hřebčín specializuje. Tato služba je vhodná pro pokročilejší jezdce. Základní výbavu, tedy přilbu, sedlo, uzdu, poskytuje společnost v ceně vyjížďky. V případě zájmu je poskytnuta příprava jezdce k jízdě. V nabídce jsou také vyjížďky v kočárech a vozech po okolí farmy a vyjížďky pro děti na ponících. Dále si zájemci mohou pronajmout halu

či jízdárnu, nechat ustájit koně nebo si koně koupit. Nutno podotknout, že některé služby jsou omezeny ročním obdobím, proto je vhodné ranč dopředu kontaktovat.

Ze sportovního vyžití si lze vybrat z tenisu, volejbalu, badmintonu nebo si mohou klienti půjčit kola či zalovit si v místních rybnících. Na farmě, kde jsou chovány krávy, kozy a ovce si mohou zákazníci zakoupit, jako bioprodukt, různé druhy sýrů. V nabídce je také ubytování a to buď v turistické ubytovně nacházející se přímo v areálu, nebo pro náročnější zákazníky v apartmánech.

Ceník služeb je uveden v příloze č. 2 v tabulce č. 7.

Areál

Na ranči se nachází dvě jízdárny. Jedna je krytá, má rozměry 45 * 16 m a její provoz je celoroční. Tato jízdárna – hala je osvětlena přírodním osvětlením, ale ve večerních hodinách je možnost umělého osvětlení. Druhá, větší, venkovní jízdárna je velká 60 * 50 m a má také tribunu a věž pro rozhodčí. K této jízdárně přiléhá travnatá plocha o rozměrech 100 * 70 m. Součástí ranče je také pískové venkovní kolbiště s rozměry 50 * 40 m. Dále se v areálu nachází volné stáje a stáje s vlastním boxem. Boxy jsou o rozměru 3,5 * 3 m. Nechybí sedlovna.

Pro sportovní nadšence jsou k dispozici dva tenisové kurty a hřiště na volejbal. Pak je zde dětské hřiště, malá farma, turistická ubytovna a restaurace.

Koně

Co se týká chovu koní, tak již bylo zmíněno, že ranč se specializuje na chov koňského plemena Slezský norik. V současné době vlastní dvacet dva klisen a dva hřebce.

Zajímavosti a výhledy do budoucna

Začátek turistické sezóny pro letošní rok je 3. května a v tento den bude otevřena i nová restaurace.

Hřebčín zatím neplánuje rozšířit svou nabídku služeb či výstavbu nějakého nového objektu v areálu.

Klienti hřebčína Františkův dvůr pochází z větší části z bližšího okolí – Vítkovska. Ostatní jezdí z různých koutů České republiky.

5.8 JK Merko

Základní údaje

Jezdecký klub Merko je pod záštitou **akciové společnosti MERKO CZ** a to od roku 2007. Samotná společnost vznikla **6. 2. 1997** a sídlí na adrese **U řeky 600, Hrabová, 70020, Ostrava**. Základní kapitál činil 6, 3 milionů. **IČO** společnosti je **25364642**. Webové stránky společnosti jsou www.merko.cz a samotný ranč má adresu **www.jkmerko.cz**. Zaměření této firmy je vskutku široké. V předmětu podnikání má projektovou činnost ve výstavbě, hostinskou činnost, silniční motorovou dopravu základní, provádění staveb, jejich změn a odstraňování, vodoinstalatérství, topenářství, zemědělskou výrobu, výrobu, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, montáž, opravy, revize a zkoušky elektrických zařízení, montáž, opravy, revize a zkoušky plynových zařízení a plnění nádob plyny, zámečnictví, nástrojářství, obráběčství, opravy ostatních dopravních prostředků a pracovních strojů, výroba, instalace, opravy elektronických strojů a přístrojů, elektronických a telekomunikačních zařízení, činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence, zednictví, drezúra zvířat, poskytování tělovýchovných a sportovních služeb v oblasti jezdeckví a péče o dítě do tří let v denním režimu. Z hlediska institucionálního sektoru se jedná o nefinanční podnik soukromý národní. Zaměstnanců má celkem 100 až 199.

Specifikace

Společnost MERKO CZ má široké spektrum nabízených služeb. S ohledem na téma této bakalářské práce, bude však rozebráno působení této společnosti v oblasti jezdeckví – tedy činnost JK Merko.

Jezdecký klub se nachází v areálu U vodníka slámy a vznikl za účelem provozování jezdeckého sportu. Jedná se o, v současné době, rozvíjející se klub, který se chce stát aktivním jezdeckým centrem zajišťujícím kvalitní jezdecký výcvik na všech stupních obtížnosti.

Nabízené služby

JK Merko nabízí rekreační a rekondiční jízdy na koni, absolvování jezdeckých kurzů, výcvik pokročilých jezdců. Dále mohou klienti, nechat zařadit svého soukromého koně do přípravy na parkurové a drezurní soutěže. V nabídce je také ustájení soukromých koní a možnost členství v jezdeckém klubu Merko.

Ceník jednotlivých služeb je uveden v příloze č. 2 v tabulce č. 8.

Areál

Jezdecký klub Merko se rozprostírá v areálu U vodníka slámy. Celkově má pro koně vyhraněných 26 ha pozemků, na kterých se nachází rozsáhlé pastviny, venkovní ohraničená jízďárna, překážkový materiál, stáje pro třináct koní a zázemí pro jezdce včetně ubytování a stravování.

Koně

JK Merko vlastní celkem čtyři koně – českého teplokrevníka Fatimu a Metu, slovenského teplokrevníka Alana a Rockera.

Zajímavosti a výhledy do budoucna

Do budoucna plánuje tým JK Merko vybudovat zázemí pro zavedení hipoterapie a možnost vyjížděky s bryčkou.

5.9 Shrnutí a srovnání charakteristiky vybraných jezdeckých objektů

Z charakteristiky vybraných jezdeckých objektů vyplývá, že mezi **nejčastěji nabízené služby** patří **tábory pro děti i dospělé, víkendové pobyty, vyjížděky kočárem**. Stáje také často nabízí **ustájení koní a ubytování jezdců**, různé druhy **výcviků na koni** (např. na lonži, westernový styl), celodenní **vyjížděky** na koních a některé objekty také organizují nebo se podílí na organizaci různých **závodů, seminářů, školení a jiných akcí**. Nelze opomenout, že většina rančů nabízí pronájem své jízďárny, haly a podobných objektů.

Cenová relace jednotlivých služeb je různá. Pokud chce jezdec využít službu **vyjížděky na koni** do přírody, měl by počítat s různými cenami od 200,- Kč/hod. do 550,- Kč/hod. Přičemž z našich vybraných objektů poskytuje tuto službu nejlevněji občanské sdružení Jindřichův dvůr a nejdražší je to v objektu Prosper Horse Ranch Čeladná. Pokud některý ranč nabízí celodenní vyjížděky, tak ty se pohybují kolem 1 000,- Kč. Vyjížděky kočárem nabízejí ranče od 500,- Kč/hod do 800,- Kč/hod.

Krátkodobé **ustájení koně** stojí od 100,- Kč/noc do 270,- Kč/noc a dlouhodobé ustájení vyjde klienta minimálně na 3 000,- Kč/měsíc a nejvíce na 6 500,- Kč/měsíc. Tyto služby jsou nejdražší opět v objektu Prosper Horse Ranch Čeladná a nejlevněji je nabízí na ranči Pohoda.

Služba **vodění dětí na koni** stojí nejlevněji 200,- Kč/45 minut a 100,- Kč/20 minut na stáji Lidka. Nejdražší je to v objektu Prosper Horse Ranch Čeladná, kde si za tuto službu účtují 100,- Kč/10 minut.

Co se týká **permanentek**, tak v přepočtu na jednu lekci (lekcí se rozumí 60 minut jízdy na koni), vychází její zakoupení nejlevněji v jezdeckém klubu Merko. Zde nabízí pro děti do 15 let 1 lekci za 170,- Kč a pro osoby nad 15 let permanentka vychází na 270,- Kč/lekci. Nejvíce peněz je potřeba na zakoupení permanentky v Prosper Horse Ranch Čeladná. Zde vychází hodina jízdy na koni na přibližně 400,- Kč. Jedná se o přibližnou cenu, jelikož si zde zákazník může vybrat z více typů permanentek.

Pokud má jezdec zájem o **hodiny ježdění na koni**, či jiného typu tréninku, měl by se připravit na cenu od 300,- Kč/hod do 500,- Kč/hod. Ranč Pohoda nabízí tuto službu nejlevněji. Nejdražší je to opět v objektu Prosper Horse Ranch Čeladná, kde si účtují buď 300,- Kč/30 minut nebo 450,- Kč/hodinu.

Cenové rozdíly některých rančů jsou relativně velké. Vysvětlením může být různá právní forma a tedy různá velikost ranče – jako firmy. Nejdražší služby nabízí všeobecně Prosper Horse Ranch Čeladná, což je akciová společnost se základním kapitálem 450 milionů Kč. Mezi ranči s nabídkou nejlevnějších služeb se ocitl např. ranč Pohoda, což je ranč rodinného typu, který provozuje podnikatelka Eva Nohelová. Je tedy evidentní, že pokud se jedná o podnik, který má více zaměření, budou ceny služeb dražší. Zatímco u menších rančů je cenová relace nižší.

Jednotlivé jezdecké objekty byly tázány, zdali ví, odkud přijíždí jejich **zákazníci**. Některé ranče sice neodpověděly, ale i tak lze z některých odpovědí vyvodit určité závěry. Bylo zjištěno, že klienti rančů pocházejí **převážně z Moravskoslezského kraje**, tedy z blízkého okolí určitého ranče a jeho bližších měst. Klienti pochází také z různých koutů České republiky, např. z Brna či Prahy. Nechybí také zahraniční zákazníci, např. z Německa, USA, Slovenska a Vietnamu. Tyto informace jsou podstatné, protože jde vidět, že po hipoturistice je poptávka i v zahraničí. A projekt vybudování oficiálních hipostezek v MSK, o kterém bude řeč v následující kapitole, má tedy nějaký smysl.

6 HIPOSTEZKY V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

V této kapitole bude objasněn aktuální stav hipostezek v Moravskoslezském kraji. Informace k této tématice poskytnul zejména člen Vedení Klubu českých turistů, pan Ing. Rostislav Kašovský a také koordinátorka jednotlivých aktivit z Agentury pro regionální rozvoj, a.s., paní Ing. Hana Myšková.

6.1 Koncept budování hipostezek v MSK

Roku **2011** se kraj rozhodl **podpořit koňskou turistiku v Moravskoslezském kraji** a to formou vybudování sítě hipostezek. Koordinaci jednotlivých aktivit dostala na starost **Agentura pro regionální rozvoj, a.s.** (dále ARR). Ta měla na starosti oslovení rančerů, samotný zakres hipostezek do map a vydání oficiálních map a jiných podkladů. Do projektu se zapojil také **Klub českých turistů** (dále KČT), který má na starosti zejména samotné značení hipostezek.

Ke zrealizování této aktivity, byla potřeba **oslovit jezdecké kluby a stáje**. Tyto objekty totiž vědí sami nejlépe, vzhledem ke znalosti místního prostředí, kudy je vhodné určitou hipostezku vést. Jezdecké kluby a stáje tedy navrhly jednotlivé trasy hipostezek ve svém okolí. Celkem bylo navrženo **1 200 km tras**.

ARR, jakožto zpracovateli, byla zadána vyhledávací studie, která byla rozdělena do dvou etap a byla zaměřena na získávání souhlasů majitelů pozemků, přes jejichž pozemek měla navržená hipostezka vést. V **první etapě**, roku 2011, se zapojilo celkem 14 stájí, které získaly souhlasy majitelů pozemků na celkem **308 km** plánovaných hipotras. **Druhá etapa** probíhala roku 2013 až 2014. Bylo získáno přibližně **20 km** pozemků na vedení jezdeckých tras, což je velice málo vzhledem k 1 200 km navržených hipotras.

Roku 2012 vydal Moravskoslezský kraj **brožuru s názvem Hipostezky v Moravskoslezském kraji a Mapu hipostezek v Moravskoslezském kraji**. Brožura je praktická pro všechny jezdce, jelikož je zde uveden seznam celkem 56 hipostanic a přehled jimi nabízených služeb jezdci. Hipostanice, uvedené v brožuře jsou zaznačeny v tabulkách v **příloze č. 1**. Nutno podotknout, že v současné době není oficiálně vyznačen ani jeden kilometr hipostezky. Proto se jeví samotný počin vydání Mapy hipostezek v MSK s takovýmto časovým předstihem mírně jako nesmyslný a pouze jako doporučující. Na mapě je totiž vyznačeno 1 200 km pouze navržených hipostezek, nikoliv oficiálně vyznačených Klubem českých turistů v samotném terénu.

Co se týče financování této aktivity, tak většina peněz pochází z krajského rozpočtu. Jezdecké objekty, které se podílely na získávání souhlasů, byly odměňovány 1,- Kč za 1 metr získaného souhlasu na základě smlouvy.

6.2 Problematika konceptu budování hipostezek v MSK

6.2.1 Potíže se získáváním souhlasů majitelů pozemků

V dokončení vybudování a oficiálního zaznačení sítě hipostezek v MSK stojí několik problémů. Jedním z nich jsou **potíže se získáváním souhlasů majitelů pozemků**. V **příloze č. 4** je uvedena praktická ukázka souhlasu majitele pozemků pro vybudování hipostezky na jejich území. V takovémto dokumentu je identifikován samotný pozemek a jeho majitel. Svým podpisem majitel pozemku souhlasí s oficiálním vyznačením trasy (umístěním a instalací značek) a s povolením k vjezdu jezdců na koních, včetně zaznačení této trasy v mapových podkladech a v tištěných publikacích. Majitel se může v rámci smlouvy sám rozhodnout, jestli souhlasí či nesouhlasí s budováním infrastruktury cestovního ruchu zaměřeného na koňskou turistiku a s případnými nutnými úpravami terénu. Také může ve smlouvě vyjádřit své případné návrhy. V **příloze č. 5** je uvedena praktická ukázka nesouhlasu majitele pozemků s vedením hipostezky přes jejich území.

Důvodů, proč majitelé pozemků nemají zájem o vybudování hipostezky na jejich území, je několik. Příkladem je **využívání pozemku hospodářskými zvířaty**. V takovýchto případech se totiž jedná o oplocené pastviny a majitelé tedy nemají zájem na jejich zrušení kvůli budování sítě hipotras. Dalším argumentem jsou **dotační podpory poskytované ministerstvem zemědělství ČR na obhospodařování trvalých travních porostů**. Pokud by totiž majitelé využívající tento typ dotací dali souhlas k vedení hipostezky skrz jejich pozemek, na dotace by ztratili nárok. Důvodem je také **pozastavení vydávání souhlasů společností Lesy České republiky pro jednotlivé majitele pozemků**. Ti to odůvodnili tak, že souhlas pro vybudování hipostezek dají najednou, tedy až budou získané všechny souhlasy od jednotlivých majitelů pozemků.

6.2.2 Potíže s necelistvostí navržených hipostezek

Jak již bylo řečeno, roku 2011 byly osloveny ranče a jízďárny, které navrhly jednotlivá trasování stezek ve své oblasti. Vznikla tak **necelistvá síť navržených hipotras**, která neměla žádnou strukturu a řád. Vzhledem k tomu, že budování jezdeckých tras se řídí metodikou značení stezek a kritérii vedení trasy (popsané v kapitole 3.2), byla potřeba navržené trasy poupravit a dát je do souladu s normami, nemluvě o tom, že pokud majitel nesouhlasí

s vedením hipostezky přes jeho pozemek, musí se udělat objížďka či vymyslet jiná alternativa.

V příloze č. 6 je znázorněna mapa kraje a na ní je vyznačen návrh budoucího stavu hipostezek včetně původních návrhů hipostezek od stájí. Pan Ing. Rostislav Kašovský a pan Stanislav Plekanec z Krajského úřadu MSK si projeli jednotlivě navrhované stezky v oblasti Bruntálska a Jesenicka a zjišťovali jejich stav a vhodnost k realizaci. Nutno podotknout, že cílem je vytvořit ucelenou síť stezek, která bude propojená napříč Moravskoslezským krajem a bude mít své páteřní a vedlejší trasy. Proto nestačí pouhé návrhy jezdeckých objektů a souhlasy majitelů pozemků, ale je také **potřeba jezdecké trasy přizpůsobit metodice značení jezdeckých stezek**.

6.2.3 Příklady nedořešených hipostezek

Bruntálsko a Rýmařovsko

V této oblasti se nachází jedna z plánovaných páteřních tras, která by měla vést z Vrbna pod Pradědem kolem Andělské Hory, přes Malou Morávku a Velkou Štáhli, přes Břidličnou, Ryžoviště, Stránské, Valšovský důl a Rešov do Žďárského Potoka u Rýmařova. Na této trase (cca 25 km) se podílely konkrétně stáje: Farma Kročil, Občanské sdružení Stránské a SK Pental Břidličná.

Po konzultaci se stájemi bylo například zjištěno, že není možné zrealizovat původně zamýšlené vedení trasy od vrchu Lískovec přes Vajglov do Stránského. Je tedy potřeba vymyslet jinou alternativu vedení stezky a to z Lískovce přes Ryžoviště a Stránský vrch do Stránského.

Dalším problémem je pokračování trasy ze stáje Stránské jižně na Valšovský důl. Je zde totiž potřeba vyřídit některou z mnoha lesních cest v přírodním parku Sovinecko. V původních mapách stezka sice vede přes přírodní park, ale v nových podkladech již vede mimo lesy po cestě a cyklotrase, což je ale v délce 8 – 10 km dle metodiky nepřípustné. Je tedy nutné oslovit Polesí v Rýmařově – Janovicích, aby pomohlo s vedením trasy.

Nezbytností je také prověření kousku páteřní trasy v Dolní Moravici pod sjezdovkami Avalanche, zda je zde souhlas majitele pozemku. V původní mapě je totiž kousek nevyřízený.

Osoblažsko a Zlatohorsko

Zde povede jedna z páteřních tras z železniční stanice Osoblaha, kolem Karlova, Životic (zde odbočka na žel. stanici Dívčí Hrad), do Vysoké (zde odbočka do Bartultovic a k lomu Vysoká), dále do Jindřichova (zde odbočka k rybníkům Juračka a odbočka na polské hranice), dále nad Jindřichovem a Janovem do Petrovic (zde odbočky k Foltis a k Biskupské kupě), dále Křivou dolinou na rozcestí Solná Hora, přes Novou Dlouho Vodu do Hynčic, dále do Třemešné – Rudíkovy (zde odbočka na žel. stanici Třemešná) a do Města Albrechtice (zde odbočka na Hraniční vrch). Tyto trasy realizovaly stáje: Solný ranč a Hraběnky. Nachází se zde ještě různé okruhy a propojky. Celková kilometráž je přibližně 70 – 80 km.

Jedná se o relativně dobře vyřízenou oblast. Je však potřeba např. propojit trasu s dalšími oblastmi, konkrétně od Solného ranče na Heřmanovice a Vrbno pod Pradědem. Další napojení je nutné směrem od Hynčic na trasy od Úvalna a ze změní navržených tras vybrat po dohodě s navrhovateli dvě nejkvalitnější, jednu směr Krasov a druhou směr Karlovice, aby tyto oblasti byly propojeny.

Opavsko

Na Opavsku by páteřní stezka měla vést z Hradce nad Moravicí směr Vendelín, Lipina, Lhotka u Litultovic, Nové Lublice, Mokřinky a Radkov, kde by měla trasa pokračovat směrem na Oderské vrchy. Další trasa je naplánovaná z Lhotky nebo Životských Hor kolem Mladecka do Jakartovic. Dále by se trasování mělo rozdělit. Jeden směr vede přes Velké Heraltice a Brumovice do Úvalna a druhý do Leskovce nad Moravicí, přes Rázovou a kolem Horního Benešova a Lichnova do Zátoru, kde se napojí na Úvalenské úseky. Nechybí pár okruhů a propojek. Na této trase, dlouhé přibližně 30 – 35 km, se podílely ranče: JK Steally, JK Úsvit, Penzion nad stájí a Ranč Životské Hory.

Pokud má trasa vést z Hradce nad Moravicí, je nutno vyřídit legislativně úsek od stáje Steally směrem Pod Hanuší a směr Benkovice, kde stezka navazuje již na vyřízený úsek. Dále je potřeba prioritně vyřídit úsek z hlavní trasy Jakartovic, směr Leskovec nad Moravicí a Horní Benešov a obdobně úsek Lhotka – Nové Lublice.

Krnovsko

Zde vede páteřní trasa z Úvalna kolem Strážnice, směr Býkov – Láryšov a Brantice, kde se trasa rozděluje téměř do Karlovic. Severní větev vede přes Radim, Pod lysou, Koží vrch na rozcestí Větrná. Druhá větev, jižní, vede přes zříceninu hradu Zátor kolem Radimského kopce přes Krasov a také na rozcestí Větrná, odkud obě trasy pokračují

do Karlovic. Také jsou zde nějaké okruhy a propojky. Na plánování této hipostezky se podílel ranč ze Zátoru, JK Brantice a stáj Láryšov.

V této oblasti není vyřešen kousek trasy jižní větve u Radimského kopce, dále je potřeba ověřit zda je povolení majitele pozemku na Kozím vrchu směr Krasovka.

V Karlovicích by bylo vhodné najít místní stáj a prodloužit tak trasu z okraje obce do blízkosti jízďárny, případně na připojení jiných zamyšlených tras. Počítá se také s připojením oblasti Krnovska na oblast Osoblažska a Zlatohorska.

Oderské vrchy, Budišovsko, Vítkovsko

Jedna z páteřních stezek by měla také vést z Klokočůvky, kolem soutoku Budišovky a Odry přes Hadinku, Čermenský mlýn a Svatoňovice u Kružberku, kde bude napojena na trasy směr Nové Lublice a Opavsko. Druhá trasa je naplánována od Hadinky na stáje Františkův Dvůr, Klokočov, k říčce Čermné, Balatonu přes Prostřední Dvůr do údolí Moravice a do Radkova, kde se napojí na další trasy. Je zde navrženo také velké množství okruhů a propojek. Na plánování těchto tras se podílely stáje Františkův Dvůr, Prostřední Dvůr, Monteho ranč a stáj ze Starých Oldřůvek.

V této oblasti chybí vyřídit kousek trasy u Hadinky – u koupaliště a vyřízení propojení trasy u soutoku Odry a Budišovky pod Barnovskou přehradou. Prioritou je zařídit zachování atraktivní trasy směr Radkov – Vendelín – údolí Moravice. Povodí bylo kontaktováno ohledně možnosti k příchodu a přechodu řeky a v současnosti se čeká na odpověď. Dále tato trasa pokračuje z údolí Moravice směr Veselka, Prostřední Dvůr, Balaton, Klokočov a Františkův Dvůr. Problém se vyskytnul také ze směru Františkův Dvůr na údolí Odry. Zde se totiž nachází Vojenský výcvikový prostor. Újezdní řád, který má tohle území na starost, nesouhlasí, aby zde vedla hipostezka. Z jakých důvodů nedal Újezdní řád svolení si lze dočíst v oficiálním dopise v **příloze č. 5**.

Shrnutí nedořešených stezek

Z textu vyplývá, že realizace samotné hipostezky není rozhodně lehkou záležitostí. Realizátoři těchto tras se totiž setkávají s velkým množstvím překážek.

Nutno podotknout, že všechny tyto informace poskytnul z interních zdrojů pan Ing. Rostislav Kašovský. Tyto informace nejsou rozhodně kompletní, jedná se pouze o příklady pro lepší představivost náročnosti této aktivity.

6.3 Financování značení a infrastruktury hipostezek

Jak již bylo řečeno, značení hipostezek má na starosti Klub českých turistů a s tím souvisí financování této aktivity. KČT je sdružení, které je závislé na příjmech z kraje a na dotacích z Ministerstva pro místní rozvoj. Ze zajímavosti je v **příloze č. 7** uvedena tabulka s výší dotací pro jednotlivé kraje za roky 2002 – 2012. Nutno podotknout, že v roce 2014 došlo k výraznému snížení dotace pro Moravskoslezský kraj a to ze 700 000,- Kč v roce 2013 na pouhých 300 000,- Kč v roce 2014, což je vzhledem k důležité činnosti KČT a k jeho plánům směšná částka. Nehledě na to, že KČT rozděluje tyto získané finance do dvou skupin, a to na značení pěších, lyžařských, pásových cyklistických, vozíčkářských a jezdeckých stezek pod Sekcí turistického značení na straně jedné a na silničně značené cyklostezky pod Sekcí cykloznačení na straně druhé. Z toho tedy vyplývá, že na konečnou realizaci sítě jezdeckých tras peněz moc nezbyvá a poskytnuté finance zdaleka nestačí na údržbu stávajícího značení, natož na náročné vyznačení jakýchkoliv tras nových.

Pro vyznačení nové stezky, v našem případě hipostezky, je potřeba 1 000,- Kč na 1 km. A to se jedná pouze o náklady na vyznačení stezky a na cestovné pro značkaře. Samotní značkaři nemají nárok na žádnou mzdu, jelikož jejich práce je dobrovolná. Není zde však započtena ani potřebná infrastruktura neboli mobiliář hipostezek. Ten nejčastěji zajišťuje pro KČT firma BO CO, spol. s r.o. Ta nabízí veškerý mobiliář přes úvaziště pro koně, stoly, lavice, zastřešené posezení, přístřešku pro koně, kruhové ohrady, informačního panelu až po odpadkové koše. V **příloze č. 8** je pro představu uveden ceník této firmy za jednotlivé předměty.

6.4 Výhledy do budoucna

Jak již bylo řečeno, dle metodiky značení jezdeckých stezek je v současné době vyznačeno 0 km hipotras v MSK. Naplánováno k již samotnému označení jich je však kolem 300 km. Klub českých turistů se však ve spolupráci s Agenturou pro regionální rozvoj snaží ucelenější trasy doplňovat a vyřídit. V současné době byla ukončena druhá etapa sbírání souhlasů majitelů pozemků a tyto souhlasy byly v dubnu 2014 předány kraji. KČT tedy jenom čeká na informace a finance z kraje, aby mohl započít samotné značení stezek.

V budoucnu bude také nezbytná spolupráce se sousedními kraji a státy, aby tak došlo k propojení páteřních stezek v rámci České republiky a směrem do zahraničí.

Dle slov paní Ing. Myškové chybí na dokončení celého projektu ucelená koncepce a určená jedna osoba, která bude této problematice dokonale rozumět a bude mít na starost

celkovou koordinaci tohoto projektu. Takováto osoba by pak mohla projekt vybudování sítě hipostezek v MSK dovést do finálního konce, čímž se rozumí oficiální označení jezdeckých tras Klubem českých turistů a jejich následná propagace veřejnosti. Bohužel, obdobně se Klub českých turistů potýká s celkovou nekoordinací ze strany MSK i v oblasti cykloturistiky, přestože již delší dobu poukazuje na nutnost ustanovení pozice krajského cyklokordinátora, jak je tomu ve většině krajů v ČR.

7 VÝSLEDKY VÝZKUMU

7.1 Úvodní informace k výzkumu

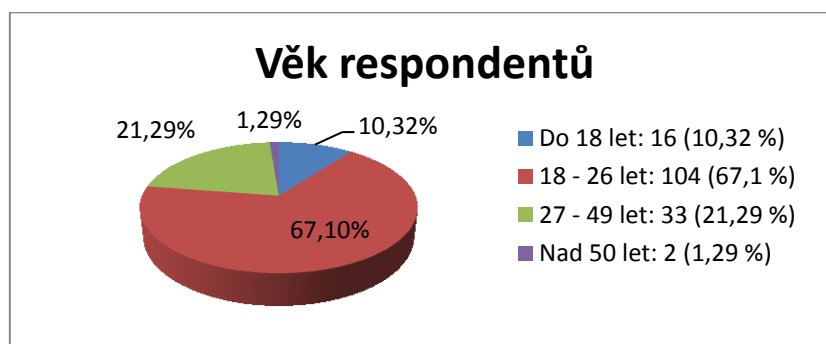
V této kapitole bude provedeno zobecnění dat z uskutečněného výzkumu. Ten byl proveden prostřednictvím dotazníkového šetření v elektronické podobě. Při tvorbě dotazníku byl brán ohled na to, aby splňoval přehlednost a časovou nenáročnost. Jeho vyplnění trvalo průměrně 2 minuty a 55 sekund.

Výzkum probíhal **od 2. 1. 2014 do 31. 1. 2014** a bylo vyplněno celkem **155 dotazníků**. Cílovou skupinou byli rezidenti Moravskoslezského kraje. Dotazník byl vytvořen pomocí webové stránky vyplnito.cz. Odkaz na vyplnění byl k dispozici na sociální síti facebook, kde byl umístěn do skupin týkajících se jezdeckví, např. Koňari Orlová, Doubrava, Dětmárovice, Rychvald a okolí; Koňari okolo Hlučína, a další. Také byl na facebooku vyvěšen pro osoby, které se hipoturismu nevěnují. Jedním z cílů tohoto šetření, bylo totiž také zjistit, jaké je povědomí o této problematice u osob nemajíc s jezdeckvím nic společného. Dále byl dotazník vložen na portál lide.cz, do diskuze s názvem Koňáci z Ostravy a okolí a také do diskuze Ostrava. Také byl rozeslán jednotlivým osobám, které znám osobně a vím, že se v oblasti hipoturistiky pohybují. V tomhle případě byl dotazník vypracován ve Wordu. Dotazník je uveden v **příloze č. 11**.

7.2 Interpretace získaných dat

Otázka č. 1

První, povinná, otázka měla za úkol zjistit věkovou strukturu respondentů. Dotazovaní si vybírali jednu možnost ze čtyř věkových rozhraní.

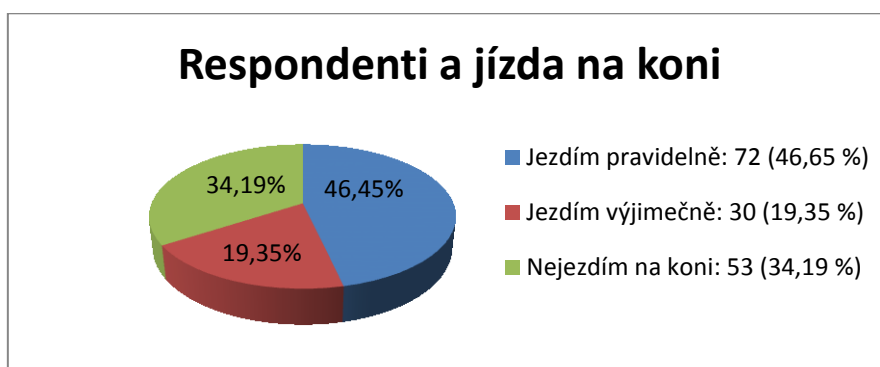
Graf 7.1 Věková struktura respondentů

Výše uvedený graf znázorňuje, že z celkového počtu 155 dotazovaných jich bylo 104 ve věku 18 až 26 let. Na další příčce s počtem 33 respondentů se umístily osoby s věkem

od 27 do 49 let. Věkovou skupinou do 18 let bylo zastoupeno 16 osob a dotazovanými ve věku nad 50 let byly pouze dvě 2 osoby. Důvodem malého zástupu respondentů v této věkové kategorii je pravděpodobně vložení dotazníku na internetové stránky, ke kterým zpravidla nemají starší osoby vztah a nevyužívají je.

Otázka č. 2

Další položená otázka, která byla rovněž povinná, měla za úkol zjistit, zdali se respondenti věnují jízdě na koni pravidelně, výjimečně či vůbec. Pokud dotazovaný odpověděl „Nejezdím na koni“, byl odkázán na otázku č. 6. Odpověděl-li jinak, pokračoval na otázku č. 3.

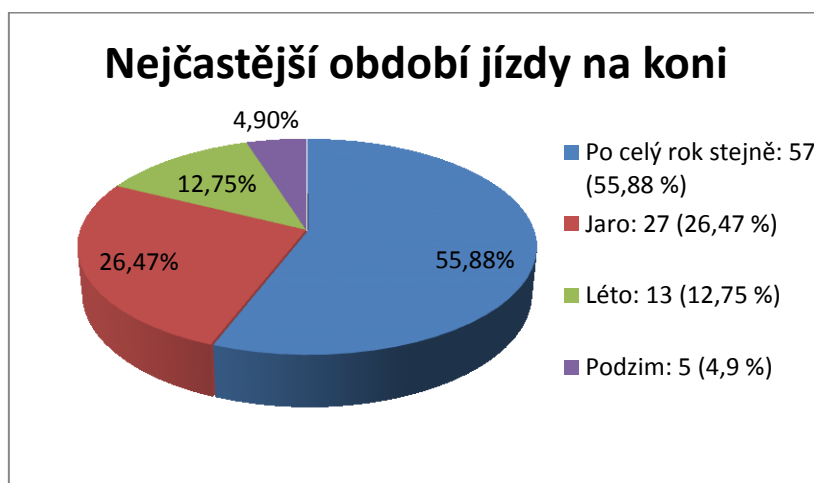

Graf 7.2 Respondenti a jízda na koni

Z grafu lze vyčíst, že 72 dotazovaných, což je skoro polovina z celkového počtu respondentů, se jízdě na koni věnuje pravidelně. Dalších 30 respondentů jezdí na koni výjimečně a 53 osob nejezdí na koni. Je dobře, že dotazník vyplňovaly jezdcí i osoby nemajíc s jezdeckým nic společného. Z dotazníku totiž také vyplýne, jaké povědomí o hipoturistice mají osoby, které nemají s tímto odvětvím nic společného.

Otázka č. 3

Pokud dotazovaná osoba jezdí na koni pravidelně nebo alespoň výjimečně, pokračovala odpovědí na třetí otázku. Zde respondenti odpovídali na otázku, kdy nejčastěji provozují turistiku na koni. Vybrat si mohli jednu odpověď ze čtyř možností.

Graf 7.3 Nejčastější období jízdy na koni

Na otázku č. 3 pokračovalo celkem 102 respondentů, z nichž 57 jezdí na koni po celý rok stejně. Nejčastěji na jaře jezdí na koni 27 osob, v létě 13 osob a na podzim pouhých 5 respondentů. Z počtu 72 osob, které v otázce č. 2 odpověděly, že na koni jezdí pravidelně, jich více než polovina, tedy 49 osob, jezdí na koni po celý rok stejně.

Otázka č. 4

V této povinné otázce si respondenti vybírali jednu odpověď ze dvou možností a odpovídali na otázku, zdali vlastní koně.

Graf 7.4 Vlastnictví koní

Z počtu 102 respondentů jich 45 koně vlastní, zbylých 57 osob koně nemá. Byla zde zjištěna jistá závislost. U osob, které ve druhé otázce odpověděly, že jezdí na koni pravidelně, byla zjištěna dvakrát větší pravděpodobnost odpovědi „ano“ na dotaz zdali vlastní koně.

Otázka č. 5

V páté, povinné, otázce, byli respondenti tázáni, zdali provozují hipoturistiku na zapůjčeném koni. Vybrat si museli jednu možnost ze dvou odpovědí.

Graf 7.5 Respondenti a provozování hipoturistiky na zapůjčeném koni

Z celkového počtu 102 osob provozuje hipoturistiku na zapůjčeném koni 36 osob, 66 osob neprovozuje hipoturistiku na zapůjčeném koni. Z dotazníku vyplynulo, že je zde 21 osob, které koně nevlastní ani neprovozují hipoturistiku na zapůjčeném koni. Nabízí se tedy otázka, na čích koních respondenti tedy jezdí.

Otázka č. 6

Zde odpovíдалo všech 155 respondentů. Cílem bylo zjistit, zdali považují dotazování hipoturistiku za součást cestovního ruchu.

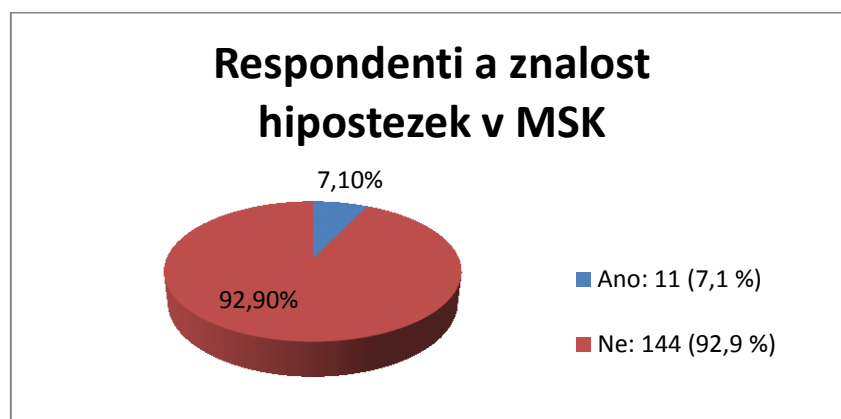

Graf 7.6 Názor respondentů na hipoturistiku jako součást cestovního ruchu

Pozitivní zprávou je, že více než polovina dotazovaných, tedy 107 osob, považuje hipoturistiku za součást cestovního ruchu. Zbýlých 48 dotazovaných nepovažuje tohle odvětví za součást cestovního ruchu.

Otázka č. 7

Otázka č. 7 byla povinná a rozdělovací. Respondenti zde byli tázáni, zdali znají nějakou hipostezku v Moravskoslezském kraji. Ti, kteří, odpověděli „ano“, pokračovali otázkou č. 8. Pokud dotazovaný odpověděl „ne“, byl odkázán na otázku č. 9.

Graf 7.7 Respondenti a znalost hipostezek v Moravskoslezském kraji

Z celkového počtu 155 dotazovaných zná nějakou hipostezku v MSK pouze 11 osob. Zbylých 144 respondentů o žádné hipotrasy v kraji neví.

Otázka č. 8

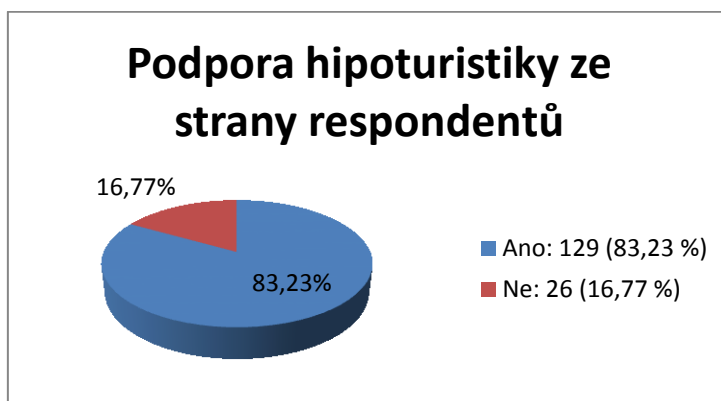
Na otázku č. 8 odpovídalo pouze 11 respondentů. Měli zde napsat o konkrétně jaké hipostezce v kraji vědí.

Mezi odpověďmi se objevila hipostezka v Pobeskydí (v Komorné Lhotce), v Hlučíně, na Hnojníku, na Světlé Hoře, v Jindřichově a v Ostravě – Hrabové. Dotazovaní znají také hipostezku vedoucí od Oční studánky na Svinci, jezdeckou trasu vedoucí ze Slezské Ostravy k Trojickému údolí do Karviné. Zmínka zde byla také o stezce Staříč začínající v Jeseníkách a končící v Beskydech. Také byl v odpovědích uveden odkaz na projekt vybudování sítě hipostezek, jehož organizátorem je Moravskoslezský kraj.

Nutno podotknout, že se jedná o neoficiální hipostezky, které nejsou zaznačeny dle Metodiky značení jezdeckých stezek. Jsou to jen trasy, kam jezdci obvykle jezdí. Některá místa jsou nám již známá, např. stezka na Světlé Hoře, v Jindřichově či na Hnojníku. Jedná se totiž o trasy, které jsou v navržených trasách. O těch se lze dočíst v kapitole 6.

Otázka č. 9

Otázka č. 9 byla povinná pro všech 155 respondentů. Mělo být zjištěno, zdali by dotazovaní podpořili rozvoj hipoturistiky v Moravskoslezském kraji. Pokud odpověď zněla „ano“, pokračoval respondent otázkou č. 10, pokud si zvolil odpověď „ne“, byl odkázán na otázku č. 11.

Graf 7.8 Podpora hipoturistiky ze strany respondentů

Rozvoj hipoturistiky by podpořilo 129 respondentů, což je více než 80 %. Zbýlých 26 osob by rozvoj tohoto odvětví nepodpořilo.

Otázka č. 10

V otázce č. 10 se dotazovaní, museli vyjádřit, jakým způsobem by podpořili rozvoj hipostezek v kraji. Vybrat si museli minimálně jednu odpověď z šesti možností a také zde byl prostor na dopsání vlastní odpovědi.

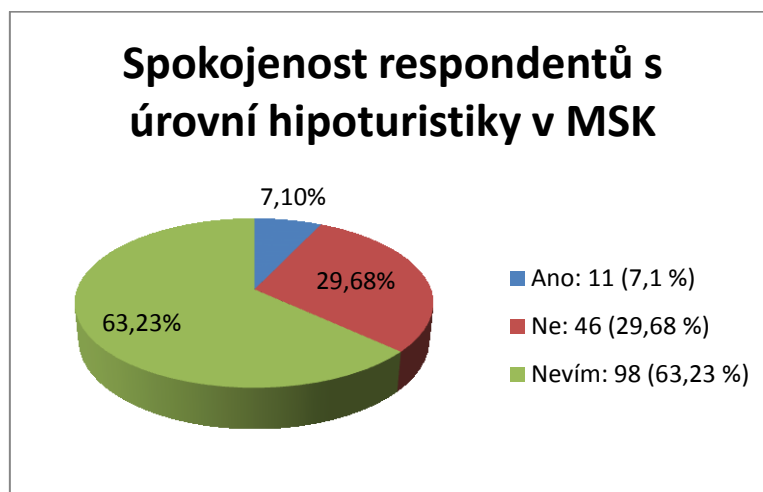
Graf 7.9 Podpora rozvoje hipostezek ze strany respondentů

Na tuto otázku odpovídalo celkem 129 osob. Rozvoj hipotezek by podporovalo jejich využíváním a reklamou a zviditelněním podpořilo 75 dotazovaných. Možnost podpory jezdeckých tras vyplněním tohoto dotazníku si zvolilo 74 osob. Celkem 64 respondentů hlasovalo také pro pozvání lidí, kteří koně nevlastní. Pomocť při samotné realizaci by bylo ochotno 39 osob a finančně by pomohlo pouhých 10 lidí.

V této otázce bylo respondentům umožněno dopsat svoji vlastní odpověď. Tři osoby toho využily. Vyjádřily se, že by svůj ranč nabídly jako zastávku na hipostezce, byly by tedy hipostanicí.

Otázka č. 11

V této otázce byli respondenti tázáni, zdali jsou spokojeni s úrovní hipoturistiky v Moravskoslezském kraji. Vybrat si museli jednu odpověď ze tří možností. Pokud odpověď zněla ne, pokračovali otázkou č. 12. Pokud byla odpověď jiná, byli odkázáni na otázku č. 13.

Graf 7.10 Spokojenost respondentů s úrovní hipoturistiky v MSK

S úrovní hipoturistiky je v Moravskoslezském kraji spokojeno pouhých 11 osob. Nespokojených je 46 respondentů a 98 tázaných neví, jestli jsou spokojeni či nespokojeni.

Otázka č. 12

Na otázku č. 12 odpovídalo 46 osob. Byla jim položena otázka, jestli mají nějaká doporučení na zlepšení úrovně hipoturistiky v kraji. Byly jim nabídnuty čtyři možnosti a měly zde i prostor na vlastní vyjádření se k této otázce. Minimálně musely zvolit jednu odpověď.

Graf 7.11 Návrhy na zlepšení úrovně hipoturistiky v MSK

Většina respondentů, s počtem 32, doporučuje pro zlepšení úrovně hipoturismu v kraji rozšiřování stávajících hipostezek. Větší propagaci v odvětví a větší podporu ze strany státu považuje 28 dotazovaných za další možnost vedoucí ke zlepšení tohoto odvětví. Pro pořádání společenských akcí propagujících hipoturistiku se rozhodlo celkem 19 osob.

Dvě osoby využily prostoru k vlastnímu vyjádření k otázce. Dle dotazovaného by se hlavně jezdcí na koních měli snažit vycházet z „civilisty“. Nedocházelo by pak k všemožným zákazům a sporům. Další dotazovaný se zmínil o označení a vyčlenění stezek podobně jako v Jihomoravském kraji, konkrétně v okolí Koryčan.

Otázka č. 13

Otázka č. 13 byla směřována všem 155 respondentům. Byl zde položen dotaz, zdali jsou respondenti spokojeni s nabídkou a úrovní jezdeckých objektů v Moravskoslezském kraji. Vybrat si museli jednu možnost ze tří odpovědí.

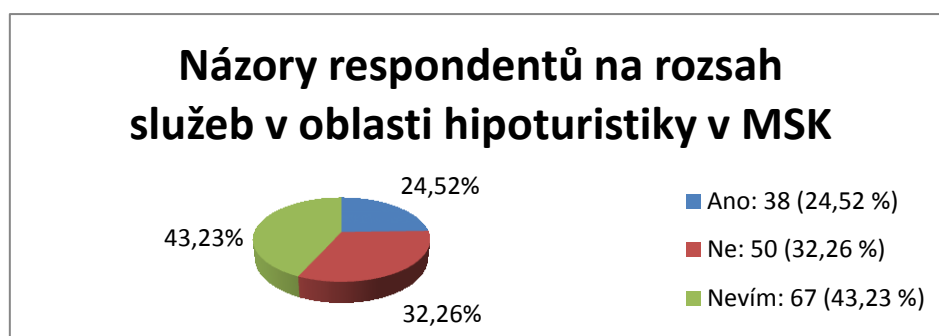

Graf 7.12 Spokojenost respondentů s nabídkou a úrovní jezdeckých objektů v MSK

S nabídkou a úrovní jezdeckých objektů v kraji je spojeno 58 osob, nespokojeno je 40 a 57 dotazovaných neví, jestli je spokojeno či nespokojeno. Názory na úroveň rančů a podobných podniků jsou vskutku různorodé a nelze tedy vyvodit jednoznačný závěr.

Otázka č. 14

V této otázce byla respondentům položena, zda je, dle jejich názoru, v MSK hodně možností využití služeb v oblasti hipoturistiky. Respondent musel zvolit jednu ze tří možných odpovědí.

Graf 7.13 Názory respondentů na rozsah služeb v oblasti hipoturistiky v MSK

Ze 155 dotazovaných je pouze 38 osob spokojeno s nabídkou služeb v oblasti hipoturistiky celkově. Nespokojeno je 50 respondentů a 67 osob neví, zda je spokojeno či nespokojeno.

Otázka č. 15

Poslední otázka byla nepovinná a respondenti se zde mohli vyjádřit, co konkrétně jim chybí v oblasti hipoturistiky v Moravskoslezském kraji. Odpovědi byly následující.

Nejčastěji si dotazovaní stěžují na nedostatek vyznačených hipostezek s vhodným povrchem pro koně, úvazišti a s možností přenocování. O hipostezky respondenti stojí, jelikož jezdí pořád dokola ty stejné trasy ve svém okolí a někteří se občas potýkají i s nepochopením místních obyvatel, kteří jim dokonce vyhrožují. Oficiální hipostezka by byla tedy výborným řešením. Předešlo by se tak mnoha problémům mezi jezdci a veřejností a také by zde byly pro jezdce větší možnosti spojené s různorodostí jezdeckých tras. Jezdci by mohli také jezdit spolehlivě po neznámých trasách, jelikož by byly správně označeny a byla by zde potřebná infrastruktura.

Častokrát byla zmíněná nedostatečná propagace a informovanost veřejnosti o hipoturistice, našlo se zde totiž také mnoho osob, které do vyplnění dotazníku neměly o hipoturistice ani ponětí. Mezi další odpovědi patří nedostatek kvalitních stájí s příznivými cenami a nedostatek financí na jejich provoz. V souvislosti se stájemi je kritizována často i nabídka služeb. Dle respondentů by se ranče měly zaměřit na zkvalitnění svých služeb v oblastech, jako jsou vyjížďky do terénu, nabídka vychovaných koní vhodných pro zákazníky, možnost tréninku a ceny.

Také zde byl vyjádřen názor, že v Moravskoslezském kraji není dostatek možností pro osoby bydlící ve městě a hlavně pro osoby nevlastnící koně. Takovýmto případům, pokud nedisponují velkým množstvím financí, je svět koní víceméně uzavřen.

Dále se objevily názory jako nedostatek čisté krajiny a nedostatek prostoru bez výskytu lidí a dopravních prostředků.

7.3 Shrnutí výsledků výzkumu a doporučení

Mezi hlavní cíle tohoto výzkumu patřilo zjištění celkové spokojenosti veřejnosti se službami jezdeckých objektů a hipoturistiky obecně v Moravskoslezském kraji. Dalším úkolem bylo zjistit povědomí o existenci tohoto odvětví u osob nemajíc s jezdeckým nic společného. Také byla potřeba prozkoumat, jaké jsou předpoklady pro podporu hipoturistiky ze strany veřejnosti, zejména jezdců a zjistit doporučení a celkový pohled na úroveň hipoturismu v Moravskoslezském kraji ze strany veřejnosti.

Ze získaných dat vyplynulo, že přes 50 % dotázaných, jezdcích na koni buď pravidelně, nebo výjimečně, jezdí na koni po celý rok stejně. To může být přínosná zpráva pro jezdecké objekty, které se zaměřují pouze na sezónní provoz. Jsou zde totiž předpoklady pro využívání služeb celoročně.

Další přínosnou informací je zjištění, že hipoturistiku na zapůjčeném koni provozuje pouhých 35 % dotazovaných. Což je celkem málo, vzhledem k tomu, že koně nevlastní 55 % dotazovaných, kteří na koni jezdí. Důvodů, proč lidé jezdcích na koni nevyužívají služeb rančů, může být několik. Nám však z výzkumu vyšlo k této problematice pár zjištění. Mezi ně patří nespokojenost veřejnosti s kvalitou služeb, výší cen a výchovou koní jezdeckých objektů. Jezdecké objekty by se tedy měly nad touto informací zamyslet a snažit se svým potenciálním zákazníkům nabídnout takové služby, u kterých bude cena odpovídající kvalitě. Je evidentní, že ranče, jízdárny a podobné objekty to také nemají jednoduché. Z dotazníku vyplynulo, že je potřeba větší finanční podpory na provoz těchto subjektů.

Na základě získaných dat bylo dále zjištěno, že lidem chybí dostatečné informace o hipoturistice a uvítali by i větší propagaci tohoto odvětví. Což jde ruku v ruce se současným trendem vzestupu agroturistiky. Bylo by tedy vhodné, aby se Moravskoslezský kraj a osoby pohybující se v tomto odvětví snažili všemožnými způsoby hipoturismus podpořit. Protože pokud to neudělají, tak neinformovaná veřejnost nikdy nezačne využívat služeb, o kterých se nedozvěděla.

Jezdci z Moravskoslezského kraje také postrádají hipostezky. Z dotazníku vyplynulo, že poptávka po této službě je vskutku vysoká. Bylo by tedy vhodné, kdyby konečně došlo k realizaci vybudování sítě hipostezek, kterou organizuje Moravskoslezský kraj. Jezdci mají totiž nedostatek možností, kam si mohou se svým koněm bezpečně vyjet, aniž by za to nemuseli být veřejností popotahováni.

Na závěr této kapitoly lze říct, že předpoklady pro rozvoj hipoturistiky v Moravskoslezském kraji jsou a veřejnost je ochotná tohle odvětví určitými způsoby podpořit. Proto by bylo vhodné tohoto potenciálu využít a nízkou úroveň hipoturistiky v kraji pozvednout.

8 ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce byla analýza současného stavu hipoturistiky v Moravskoslezském kraji. Tato analýza zahrnovala přehled všech jezdeckých objektů působících v kraji a vymezení jejich služeb, další součástí byla charakteristika vybraných objektů. Jednotlivé objekty byly detailně popsány a to např. v oblasti nabídky služeb a jejich cen, skladby areálu a v oblasti budoucích plánů. Následně byl objasněn aktuální stav hipostezek v kraji a pomocí dotazníku byla zjištěná celková spokojenost a informovanost veřejnosti o tomto odvětví.

Dle mého názoru, tato bakalářská práce dostala všem svým určeným cílům a v rámci jednotlivých kapitol byly vyjádřeny další předpoklady pro rozvoj hipoturismu v Moravskoslezském kraji.

V Moravskoslezském kraji se v současnosti nachází přibližně 121 jezdeckých objektů nabízejících služby v oblasti hipoturistiky. Těžko říct, zdali se jedná o dostačující či nedostačující množství jízdáren a rančů. Z dotazníkového šetření však vyplynulo, že veřejnost není příliš spokojená s nabídkou a cenami těchto jezdeckých objektů. Spíše než na samotný počet by bylo tedy lepší zaměřit se na kvalitu jimi nabízených služeb.

Ze strany veřejnosti je zde také zájem o vybudování sítě hipostezek v kraji, proto by bylo vhodné, aby kraj MSK jako organizátor stejnojmenného projektu dokončil jeho samotnou realizaci. Je pravda, že jsou zde určité problémy zejména s majiteli pozemků, přes jejichž pozemek má hipostezka vést. To nic ale nemění na tom, že se nedá vyvinout ještě větší úsilí, aby byla tato aktivita konečně dokončena.

Z charakteristik jednotlivých jezdeckých objektů vyplynulo, že ranče a jízdárny nabízí vesměs podobné služby, ale v různém cenovém rozpětí. Nejčastější cenový rozdíl byl v několika stokorunách, ale u některých služeb i v tisících. Respondenti v dotazníkovém šetření si často stěžovali na předražené ceny rančů a jízdáren, na druhou stranu je však evidentní, že většina samotných jezdeckých objektů se potýká s finančními problémy. Tento problém je tedy poněkud složitější, a dokud nebude samotný provoz těchto objektů více podporován například krajem, nebude docházet k jejich zvyšování úrovně a snižování cen.

Nutno podotknout, že v Moravskoslezském kraji jsou určité předpoklady pro rozvoj hipoturismu. Patří mezi ně předpoklady přírodního charakteru, dále co se týká množství jízdáren působících v kraji, což je důležité i pro realizaci hipostezek, u kterých je potřeba

dostatečného množství hipostanic. Pokud tedy dojde k dokončení projektu výstavby hipostezek a k dostatečné propagaci, je zde velká pravděpodobnost, že jezdci budou tuto novou možnost ve velkém počtu využívat. Pozitivní zprávou je i samotná informace, že zákazníci jezdeckých objektů nepocházejí pouze z Moravskoslezského kraje, ale také z různých koutů České republiky i ze zahraničí. To znamená, že pokud zde budou existovat hipostezky vyznačené dle Metodiky značení stezek Klubem českých turistů, bude to jediné přínosem pro hipoturistiku v kraji.

Je evidentní, že zájem ze strany jezdců o zvýšení úrovně hipoturistiky v kraji je. To stejné se dá říct i o jezdeckých objektech působících v kraji, příkladem jsou jejich plány do budoucna u charakteristik vybraných objektů.

Prvořadě je tedy dokončení projektu vybudování hipostezek v kraji a dostatečná propagace tohoto odvětví. A také je potřebná podpora samotných jezdeckých objektů, bez nichž by hipoturistika víceméně nemohla ani existovat a Klubu českých turistů, bez kterého by v České republice neexistovaly ucelené, udržované a řádně označené stezky.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní zdroje

- [1] FUSKOVÁ, Dana. *Moravskoslezské turistické inspirace*. Klacr o.s., 2012. Publikace byla připravena ve spolupráci s Moravskoslezským krajem.
- [2] HOLLÝ, Karel. *Jezdecká turistika*, Ostrava: Montanex, 2003. ISBN 80-7225-104-X.
- [3] MARKOVÁ, Eva a Martina Venglářová a Mira Babiaková. *Psychiatrická ošetrovatelská péče*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2006. ISBN 80-247-1151-6.
- [4] MICKLEM, William. *Příručka jízdy na koni*. Praha: Euromedia Group k. s., 2004. ISBN 80-242-1226-9.
- [5] MIKULKA, Ondřej. *Jezdecká stezka v Nízkém Jeseníku*. Olomouc, 2012. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta tělesné kultury.
- [6] MOUREK, Daniel. Cestovní ruch a životní prostředí. Sborník *K udržitelnému rozvoji České republiky: vytváření podmínek*. Univerzita Karlova v Praze: Centrum pro otázky životního prostředí. Praha 2002, svazek III. ISBN 80-238-8378-X.
- [7] PÁSKOVÁ, Martina a Josef Zelenka. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.
- [8] PODHORSKÝ, Marek. *Moravskoslezský kraj*. Praha: Freytag & Berndt, 2006. ISBN 80-7316-144-3.
- [9] REIDOVÁ, Struan. *Kůň a pony*. Praha: Svojtka & Co., 1999. ISBN 80-7237-178-9.
- [10] RYGLOVÁ, Kateřina, Michal Burian a Ida Vajčnerová. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. ISBN 978-80-247-4039-3.

Ostatní zdroje

[11] *Koníčci* [online]. 2009 [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: <http://www.konicii.cz/clanky/rekreacni-jezdeni-76/jezdecke-stezky-hipostezky-2404/>.

[12] *Informační centra Národního parku České Švýcarsko* [online]. 2003 [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: <http://www.ceskosaskesvycarsko.info/cz/info/2428-prv-odborne-texty-k-projektu-:-odborne-vzdelavani-.html>.

[13] ANDRLOVÁ, Milena. *Turistika na koni v biosférické rezervaci Šumava* [online]. 2006 [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: www.npsumava.cz/storage/hipoturistika1.pdf.

[14] ŠPIČÁKOVÁ, Hana a Alice Kozumplíková. *Parametry pro návrhy hipotras* [online]. 2006 [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: www.utok.cz/sites/default/files/data/USERS/u24/clanek_hipo_parametry.pdf.

[15] ŠPIČÁKOVÁ, Hana. *Hipoturistika, včera a dnes, tady a tam* [online]. 2006 [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: http://www.utok.cz/sites/default/files/data/USERS/u24/Clanek_Hipo_uvod.pdf.

[16] *Koncept páteřních jezdeckých tras a stezek v Jihomoravském kraji* [online]. 2006 [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: file:///C:/Users/acer/Downloads/koncept_jezdeckych_paternich_tras.pdf.

[17] *Koňské stezky* [online]. 2011 [cit. 2014-12-15]. Dostupné z: www.konske-stezky.cz/certifikace-stanic/.

[18] *Hiporehabilitace* [online]. 2012 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: <http://hiporehabilitace-cr.cz/category/Hiporehabilitace>.

[19] HATCH, Dora Ann. *Agritourism: A new agricultural business enterprise*. [online]. 2010 [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: <https://www.lsuagcenter.com/NR/rdonlyres/1A2E348A-8B47-472E-9A16-B2540D7A472F/51054/pubAC5Agritourism.pdf>.

[20] *Kudyznudy* [online]. 2010 [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: <http://www.kudyznudy.cz/Aktuality/Kun-%E2%80%93-nejlepsi-pritel-turisty.aspx>.

[21] *Pferdeschlittenrennen Bayerwald* [online]. 2011 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.pferdeschlittenrennen-bayerwald.de/co-je-to-skijoering.html>.

[22] *Regionální informační servis* [online]. 2013 [cit. 2014-03-14]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/moravskoslezsky-kraj/kraj/>.

[23] *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-04-07]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_ostrava_mesto.

[24] *Klub přátel Hornického muzea v Ostravě* [online]. 2013 [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: <http://www.hornicky-klub.info/view.php?cislocclanku=2013010002>.

[25] *Turistika.cz* [online]. [cit. 2014-04-07] Dostupné z: <http://www.turistika.cz/mista/dzungle/>.

[26] *Moravskoslezský region* [online]. [cit. 2014-04-07] Dostupné z: <http://www.msregion.cz/cz/jeseniky/priroda/prirodni-zajimavosti/morske-oko-u-karlovic-6812/>.

[27] *Turistik* [online]. [cit. 2014-04-07] Dostupné z: <http://www.turistik.cz/cz/kraje/moravskoslezsky-kraj/okres-bruntal/kategorie/krajina/prirodni-zajimavosti/?pageNo=1>.

[28] *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-04-07] Dostupné z: http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_opava.

[29] *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-04-07] Dostupné z: http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_bruntal

[30] *Turistik* [online]. [cit. 2014-04-07] Dostupné z: <http://www.turistik.cz/cz/kraje/moravskoslezsky-kraj/okres-opava/kategorie/krajina/prirodni-zajimavosti/?pageNo=1>.

[31] *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-04-07] Dostupné z: http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_karvina.

[32] *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-04-07] Dostupné z: <http://www.turistik.cz/cz/kraje/moravskoslezsky-kraj/okres-karvina/kategorie/krajina/>.

[33] *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-04-07] Dostupné z: http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_frydek_mistek.

[34] *Klub českých turistů* [online]. [cit. 2014-04-27] Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>.

[35] ČSN 01 8025, Praha: Úřad pro technickou normalizaci metrologii a státní zkušebnictví, 2014.

[36] Ing. Rostislav Kašovský, člen Vedení KČT, e-mail: kasovsky@kct.cz

SEZNAM ZKRATEK

APH – American Paint Horse

AQH – American Quarter Horse

ARR – Agentura pro regionální rozvoj, a.s.

a.s. – akciová společnost

atd. – a tak dále

cm – centimetr

CSc. – Kandidát věd

CZT – turistické značení terénních
cyklotras

č. – číslo

ČFJ – Česká jezdecká federace

ČR – Česká republika

ha - hektar

CHKO – Chráněná krajinná oblast

IČO – identifikační číslo osoby

JZT – turistické značení jezdeckých stezek

Kč – koruna česká

KČT – Klub českých turistů

km – kilometr

LZT – turistické značení lyžařských stezek

MSK – Moravskoslezský kraj

např. – například

o.s. – obchodní společnost

Prof. – Profesor

PZT – turistické značení pěších tras

RNDr. – Doktor přírodních věd

s. – strana

Sb. - sbírka

s.r.o. – společnost s ručením omezeným

TZT – turistické značení tras

tzv. – tak zvaně

USA – Spojené státy americké

WRC – Western Riding Club

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A MAP

Seznam obrázků

Obrázek č. 3.1 Soubor značek různých druhů přesunu

Obrázek č. 3.2 Úvaziště

Obrázek č. 3.3 Odpočívadlo na hipostezce

Obrázek č. 5.1 Prosper Horse Ranch Čeladná – Areál

Seznam grafů

Graf 7.1 Věková struktura respondentů

Graf 7.2 Respondenti a jízda na koni

Graf 7.3 Nejčastější období jízdy na koni

Graf 7.4 Vlastnictví koní

Graf 7.5 Respondenti a provozování hipoturistiky na zapůjčeném koni

Graf 7.6 Náзор respondentů na hipoturistiku jako součást cestovního ruchu

Graf 7.7 Respondenti a znalost hipostezek v Moravskoslezském kraji

Graf 7.8 Podpora hipoturistiky ze strany respondentů

Graf 7.9 Podpora rozvoje hipostezek ze strany respondentů

Graf 7.10 Spokojenost respondentů s úrovní hipoturistiky v MSK

Graf 7.11 Návrhy na zlepšení úrovně hipoturistiky v MSK

Graf 7.12 Spokojenost respondentů s nabídkou a úrovní jezdeckých objektů v MSK

Graf 7.13 Názozy respondentů na rozsah služeb v oblasti hipoturistiky v MSK

Seznam map

Mapa č. 4.1 Moravskoslezský kraj

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VYSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že:

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Uherském Hradišti dne 9.5.2014

Bongers!
.....
jméno a příjmení studenta

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Seznam rančů a jízdáren v MSK

Příloha č. 2 – Ceníky vybraných jezdeckých objektů

Příloha č. 3 – Seznamy rančů zapojených do budoucí sítě hipostezek v MSK

Příloha č. 4 – Souhlas majitele pozemku

Příloha č. 5 – Nesouhlas majitele pozemku

Příloha č. 6 – Mapa plánovaných hipostezek

Příloha č. 7 – Dotace krajů na značení stezek

Příloha č. 8 – Ceník firmy BO CO, spol. s.r.o.

Příloha č. 9 – Ukázky značení hipostezek

Příloha č. 10 – Číselník hipostezek

Příloha č. 11 – Dotazník k bakalářské práci